

СЫР ТАБИҒАТЫ

ҚОҒАМДЫҚ - ЭКОЛОГИЯЛЫҚ ГАЗЕТ

ОБЩЕСТВЕННО - ЭКОЛОГИЧЕСКАЯ ГАЗЕТА

2013 жылдан бастап шығады

● Апта сайын жарық көреді

● E-mail: syr.tabigaty@gmail.com

● www.syrtabigaty.kz

«МЕНИҢ ҚОРШАҒАН ОРТАНЫ ҚОРҒАУҒА ҚОСҚАН ҮЛЕСІМ» ЧЕЛЛЕНДЖІ БАСТАЛДЫ

Менің қоршаған ортаны қорғауға қосқан үлесім

Экологиялық мәдениетті арттыру және табиғатқа жауапкершілікпен қарауды дамыту мақсатында Орман шаруашылығы және жануарлар дүниесі комитетінің төрағасы Д.Тұрғамбаев республикалық «Менің қоршаған ортаны қорғауға қосқан үлесім» челленджін бастады.

Аталмыш эчеллендж табиғатты сақтауда әр адамның үлесінің маңызды екенін еске салуға бағытталған. Ағаш отырғызу, бір реттік пластиктен бас тарту, қоқыс жинау, су айдындарының тазалығын сақтап, балалардың бойына экологиялық мәдениетті сіндіру сынды күнделікті қарапайым әрекеттердің өзі экологиялық жағдайды жақсарту мен қоршаған ортаға жауапкершілікпен қарауды қалыптастыру жолында маңызды рөл атқарады.

Барлық азаматтарды, қоғамдық ұйымдарды, волонтерлерді және эчо-активистерді челленджді қолдауға шақырамыз. Қатысу үшін экологияға пайдалы іс-әрекетті жасап жатқан сәтіңізде (мәселен қоқысты сұрыптау, велосипедпен жүру, сенбілікке қатысу, ағаш отырғызу немесе күнделікті өмірде экологиялық саналы әрекеттер жасау) суретке түсіп, онымен әлеуметтік желілерде бөлісу қажет. Ең бастысы - фотосурет сіздің жеке белсенділігіңіз бен табиғатқа деген қамқорлығыңызды көрсетуі керек.

Хэштегтерді ұмытпаңыз:

#табиғаттысақтауғақосқанүлесім

#экологияғақосқанүлесім

Челленджді қолдап, табиғатқа жасаған игі істеріңізбен бөлісіп, айналаңызға үлгі болыңыз! Табиғи байлығымызды өскелең ұрпаққа бірге сақтап қалайық.

Қазақстан Республикасы Экология және табиғи ресурстар Министрлігі,
www.gov.kz, материалдар бойынша.

КОНТРОЛЬ ЗА ОБОРОТОМ ДРЕВЕСИНЫ ОЦИФРУЮТ В КАЗАХСТАНЕ

Министр экологии и природных ресурсов Ерлан Нысанбаев рассказал о мерах по борьбе с незаконной вырубкой лесов в Казахстане, передает корреспондент агентства Kazinform.

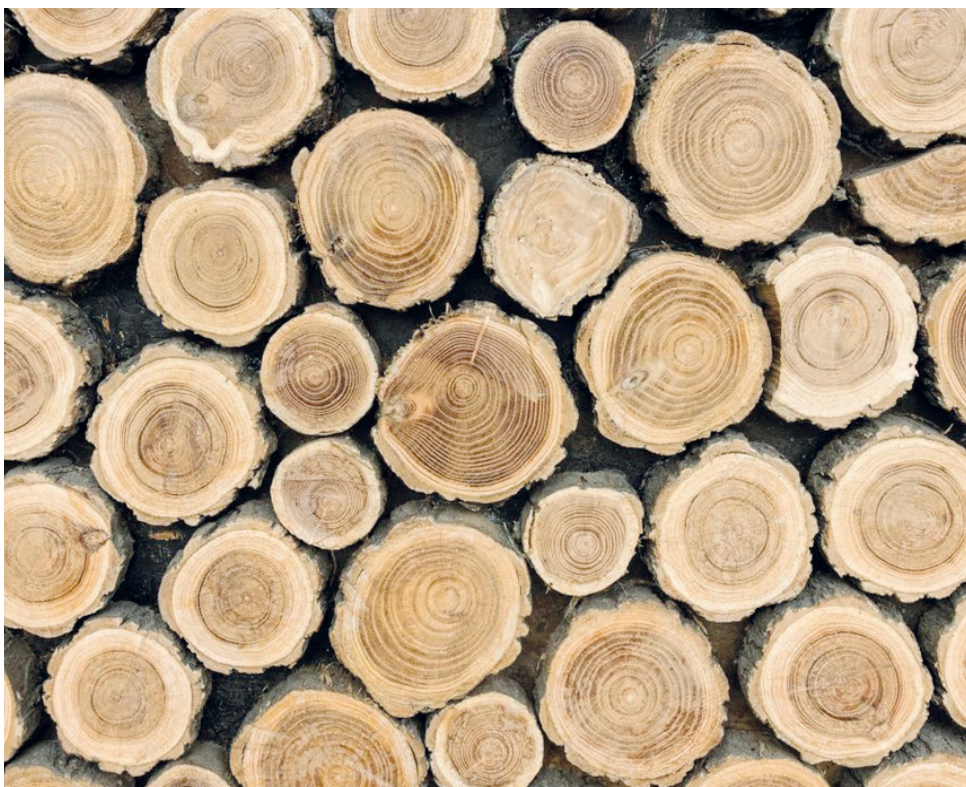
Он отметил, что нынешние объемы заготовки древесины значительно ниже, чем в 1990-2000-х годах, и говорить о масштабной вырубке сегодня некорректно.

- Наибольшие объемы заготовки приходились на начало 1990-х и 2000-е годы, когда фиксировались случаи умышленных поджогов и другие нарушения. Сегодня, по сравнению с тем периодом, объемы заготовки древесины значительно сократились. Это стало возможным благодаря существенному ужесточению уголовной и административной ответственности, - сказал Ерлан Нысанбаев в интервью студии Jibek Joly.

Однако, как подчеркнул министр, важнее не только ограничивать вырубку, но и обеспечить прозрачность всего процесса оборота древесины. Для этого Казахстан планирует внедрить современную цифровую систему отслеживания древесины по аналогии с международными примерами.

- Мы уже изучили международный опыт. В частности, была организована поездка в Беларусь, где специалисты ознакомились с системой маркировки древесины. Эта система позволяет отслеживать путь древесины - от места заготовки до точки реализации. В Беларуси это дало возможность полностью исключить незаконный оборот древесины, - сказал министр.

Подобные системы успешно работают и в других странах. Казахстан также движется в

этом направлении.

- Мы также начали разработку собственной информационной системы. Буквально месяц назад специалисты от Министерства цифровизации, если не ошибаюсь, совместно с нашими сотрудниками выезжали для изучения такого опыта. Сейчас ведется рабочий процесс

по созданию системы, которая позволит обеспечить полную прослеживаемость древесины и исключить её незаконное использование, - сообщил глава Минэкологии.

По материалам К.Кушановой,
inform.kz, фото: freepik.

12+ №26(504)
шілде
23 июля 2025
Сәрсенбі • Среда • Wednesday

**10 ЦВЕТОВ, ИЗ КОТОРЫХ
МОЖНО ПРИГОТОВИТЬ
ВКУСНЫЕ БЛЮДА**

ЧИТАЙТЕ НА 2-Й СТРАНИЦЕ

**УЧЕНЫЕ СОЗДАЛИ
БЕЗГЛЮТЕНОВЫЙ ХЛЕБ
ИЗ КОРМОВОЙ
КУЛЬТУРЫ**

ЧИТАЙТЕ НА 3-Й СТРАНИЦЕ

**РИС АДАПТИРОВАЛИ
ДЛЯ МКС**

ЧИТАЙТЕ НА 8-Й СТРАНИЦЕ

ПРОГНОЗ ПОГОДЫ КЫЗЫЛОРДА	Ср., 23 июля 2025	Чт., 24 июля 2025	Пт., 25 июля 2025	Сб., 26 июля 2025	Вс., 27 июля 2025	Пн., 28 июля 2025	Вт., 29 июля 2025
Источник: gismeteo.kz	+39°C Ясно	+40°C Ясно	+37°C Ясно	+35°C Ясно	+33°C Ясно	+32°C Малооблачно	+32°C Облачно
Долгосрочный прогноз погоды является ориентировочным и отражает только характер изменения погоды.	+24°C Ясно	+24°C Ясно	+24°C Ясно	+25°C Ясно	+23°C Ясно	+22°C Ясно	+20°C Малооблачно
	5 м/с СВ 30% влажн. 742 мм рт.ст.	3 м/с З 33% влажн. 739 мм рт.ст.	5 м/с З 43% влажн. 739 мм рт.ст.	6 м/с З 43% влажн. 739 мм рт.ст.	7 м/с З 56% влажн. 741 мм рт.ст.	5 м/с З 59% влажн. 744 мм рт.ст.	2 м/с З 60% влажн. 744 мм рт.ст.

ОБЗОР ИНВЕСТИЦИОННОГО ПОРТФЕЛЯ ПОД УПРАВЛЕНИЕМ НБРК И УИП ПО СОСТОЯНИЮ НА 1 ИЮНЯ 2025 ГОДА

АО «ЕНПФ» (далее - ЕНПФ) представляет отчет об управлении пенсионными активами Национальным Банком Республики Казахстан (далее - НБРК) и управляющими инвестиционным портфелем (далее - УИП) на сайте enpf.kz в разделе «Статистика и аналитика - Инвестиционное управление пенсионными активами». Общий объем пенсионных активов на 1 июня 2025 года под управлением НБРК и УИП составил 23 314,57 млрд тенге. По состоянию на эту дату пенсионные активы ЕНПФ, находящиеся в доверительном управлении НБРК, сформированные за счет обязательных пенсионных взносов (далее - ОПВ), обязательных профессиональных пенсионных взносов (далее - ОППВ), добровольных пенсионных взносов (далее - ДПВ), составили порядка 22 834,90 млрд тенге. Объем пенсионных активов, сформированных за счет обязательных пенсионных взносов работодателя (далее - ОПВР), находящихся в доверительном управлении НБРК, - 417,28 млрд тенге. Пенсионные активы под управлением УИП составили более 62,39 млрд тенге.

Инвестиционный портфель пенсионных активов под управлением НБРК

Национальный Банк, как доверительный управляющий пенсионными активами ЕНПФ, проводит сбалансированную инвестиционную политику: инвестирует в различные виды финансовых инструментов по валютам, странам, секторам и эмитентам.

Основные направления инвестирования пенсионных активов, сформированных за счет ОПВ, ОППВ, ДПВ, на 1 июня 2025 года выглядят следующим образом: государственные ценные бумаги Министерства финансов РК - 44,48%, облигации квазигосударственных компаний - 9,15%, облигации банков второго уровня Республики Казахстан - 3,27%, акции и депозитарные расписки эмитентов РК - 1,62%, МФО - 1,25%. Инвестиционный портфель в разрезе валют, в которые номинированы финансовые инструменты, приобретенные за счет ОПВ, ОППВ, ДПВ, по состоянию на 1 июня 2025 г. выглядит так: инвестиции в национальной валюте - 59,37%, в долларах США - 40,63% портфеля пенсионных активов.

Из анализа структуры полученного дохода следует, что доход в виде вознаграждения по ценным бумагам, в том числе по размещенным вкладам и операциям «обратное РЕПО» составил 751,3 млрд тенге. Рыночная переоценка ценных бумаг, иностранной валюты, по активам, находящимся во внешнем управлении, сложилась отрицательной. Прочие доходы составили 4,33 млрд тенге.

Несмотря на краткосрочные колебания доходности, за последние 12 месяцев с июня 2024 года по май 2025 года размер начисленного инвестиционного дохода составил 2,60 трлн тенге, доходность за данный период составила 13,08% при инфляции в размере 11,30%.

Напомним, что пенсионные накопления являются долгосрочными инвестициями, поэтому оценивать инвестиционный доход следует как минимум за годовой период. Краткосрочные колебания доходности возможны вследствие волатильности курсов иностранных валют, изменения рыночной стоимости финансовых инструментов, а также влияния инфляции. В таких условиях диверсификация инвестиционного портфеля играет ключевую роль: прибыль от одних инструментов компенсирует временные потери по другим, что обеспечивает сохранность и устойчивую доходность пенсионных сбережений в долгосрочной перспективе. Так, инвестиционный доход в динамике за последние 3 года показывает стабильный рост, доходность пенсионных активов опережает уровень инфляции.

Направления инвестирования ОПВР на 1 июня 2025 года выглядят следующим образом: государственные ценные бумаги Министерства финансов РК - 89,77%, операции РЕПО - 7,21%, депозиты НБРК - 2,74%. Инвестиционный портфель за счет ОПВР включает только финансовые инструменты, номинированные в национальной валюте. По состоянию на 1 июня 2025 года доходность ОПВР за последние 12 месяцев составила 11,39%.

Подробная структура инвестиционного портфеля финансовых инструментов под управлением НБРК с указанием эмитентов и обзор инвестиционной деятельности размещены на официальном сайте ЕНПФ. Также на сайте enpf.kz размещена информация о структуре портфеля по пенсионным активам, сформированным за счет ОПВР.

Управляющие инвестиционным портфелем

Общий объем пенсионных активов, находящихся под управлением УИП, составляет более 62,39 млрд тенге. По состоянию на 01.06.2025 г. пенсионные активы, находящиеся в доверительном управлении АО «Jusan Invest», составили 11,78 млрд тенге.

Основные инвестиции компании: паи Exchange Traded Funds (ETF) - 21,81%, облигации банков второго уровня РК - 18,26%, ГЦБ МФ РК - 16,88%, РЕПО - 14,28%, корпоративные облигации иностранных эмитентов - 7,63%, МФО - 6,36%, корпоративные облигации эмитентов РК - 5,39%, ГЦБ иностранных государств - 4,54%. Отметим, что 66,71% портфеля представлено в тенге, 31,89% - в долларах США, 1,40% - в других валютах.

По состоянию на 1 июня 2025 доходность пенсионных активов ЕНПФ за последние 12 месяцев, распределенная на счета вкладчиков (получателей), составила 14,65%.

Подробная структура инвестиционного портфеля финансовых инструментов под управлением АО «Jusan Invest» с указанием эмитентов представлена на сайте ЕНПФ.

По состоянию на 01.06.2025 г. пенсионные активы, находящиеся в доверительном управлении АО «Haluk Global Markets», составили 5,54 млрд тенге.

Основные инвестиции в структуре портфеля таковы: «обратное РЕПО» (не более 90 календарных дней) - 29,90%, корпоративные облигации иностранных эмитентов - 12,77%, государственные ценные бумаги Министерства финансов РК - 12,65%, облигации банков второго уровня РК - 10,73%, ценные бумаги, имеющие статус государственных, выпущенные центральными правительствами иностранных государств - 8,78%, облигации квазигосударственных организаций РК - 8,60%, долевые инструменты иностранных эмитентов (Паи ETF) - 7,58%, корпоративные облигации организаций РК - 6,09%, акции и депозитарные расписки, выпущенные организациями Республики Казахстан - 2,64%.

Инвестиции в национальной валюте составили 69,71% портфеля, в долларах США - 30,29%.

По состоянию на 1 июня 2025 доходность пенсионных активов ЕНПФ за последние 12 месяцев, распределенная на счета вкладчиков (получателей), составила 14,85%.

Подробная структура инвестиционного портфеля финансовых инструментов под управлением АО «Haluk Global Markets» с указанием эмитентов представлена на сайте ЕНПФ.

По состоянию на 01.06.2025 г. пенсионные активы ЕНПФ, находящиеся в доверительном управлении АО «BCC Invest», составили 6,32 млрд тенге.

Основные направления инвестиций: облигации БВУ РК - 25,37%, облигации квазигосударственных организаций Республики Казахстан - 17,97%, корпоративные облигации эмитентов-резидентов РК - 17,06%, корпоративные облигации иностранных эмитентов - 13,28%, РЕПО - 11,42%, ГЦБ МФ РК - 8,18%. Инвестиции в национальной валюте составили 74,27% портфеля, в долларах США - 25,73%.

По состоянию на 1 июня 2025 доходность пенсионных активов ЕНПФ за последние 12 месяцев, распределенная на счета вкладчиков (получателей), составила 14,50%.

Подробная структура инвестиционного портфеля финансовых инструментов под управлением АО «BCC Invest» с указанием эмитентов представлена на сайте ЕНПФ.

По состоянию на 01.06.2025 г. пенсионные активы ЕНПФ, находящиеся в доверительном управлении АО «Сентрас Секьюритиз», составили 2,40 млрд тенге.

В корпоративные облигации эмитентов РК инвестировано 22,67%, ГЦБ МФ РК - 20,43%, облигации БВУ РК - 14,19%, облигации квазигосударственных организаций - 12,33%, государственные облигации США - 6,27%, акции и депозитарные расписки эмитентов-резидентов РК - 4,26%, РЕПО - 2,50%.

Инвестиции в национальной валюте составили 67,65% портфеля, в долларах США - 32,35%.

По состоянию на 1 июня 2025 доходность пенсионных активов ЕНПФ за последние 12 месяцев, распределенная на счета вкладчиков (получателей), составила 15,58%.

Подробная структура инвестиционного портфеля финансовых инструментов под управлением АО «Сентрас Секьюритиз» с указанием эмитентов представлена на сайте ЕНПФ.

По состоянию на 01.06.2025 года пенсионные активы, находящиеся в доверительном управлении АО «ДО Народного Банка Казахстана «Haluk Finance», составили 36,35 млрд тенге.

Основные инвестиции в структуре портфеля выглядят так: ГЦБ МФ РК - 25,26%, облигации банков второго уровня РК - 11,25%, корпоративные облигации иностранных эмитентов - 9,90%, паи Exchange Traded Funds (ETF) - 8,41%, ГЦБ иностранных государств - 8,04%, облигации квазигосударственных организаций Республики Казахстан - 6,55%, корпоративные облигации эмитентов РК - 5,90%, акции и депозитарные расписки иностранных эмитентов - 2,88%.

В инструменты в национальной валюте инвестировано 58,41% портфеля, в долларах США - 41,59%.

По состоянию на 1 июня 2025 доходность пенсионных активов ЕНПФ за последние 12 месяцев, распределенная на счета вкладчиков (получателей), составила 15,06%.

Подробная структура инвестиционного портфеля финансовых инструментов под управлением АО «ДО Народного Банка Казахстана «Haluk Finance» с указанием эмитентов представлена на сайте ЕНПФ.

Напомним, что с 1 июля 2023 г. вкладчики могут передать в доверительное управление УИП:

- до 50% пенсионных накоплений, сформированных за счет ОПВ и ОППВ;
- до 100% пенсионных накоплений, сформированных за счет ОПВ и ОППВ, в случае заключения договора пенсионного аннуитета со страховой организацией;
- до 100% пенсионных накоплений, сформированных за счет ДПВ.

Пресс-центр АО «ЕНПФ».

ПАРНИКТИК ГАЗДАР ШЫҒАРЫНДЫЛАРЫН ЕСЕПТЕУ ЖҮЙЕСІ БОЙЫНША ЖЕТІНШІ ТРЕНИНГ ӨТТІ

Қазақстан Республикасы Экология және табиғи ресурстар министрлігінің қолдауымен ЭСКАТО UNOSD, UNFCCC, IPCC, CBIT-GSP бірлесіп ұйымдастырған парниктік газдар шығарындыларын есептеу жүйесі бойынша 7-ші тренинг өтті.

Іс-шара 20-дан астам елден қатысушыларды жинады және Париж келісімінің кеңейтілген транспаренттілік шеңбері (ETF) механизмі бойынша климаттық есептілікті дайындау әлеуетін арттыруға бағытталған.

Тренинг бағдарламасы 2006 жылғы IPCC басшылығы бойынша парниктік газдарды бағалаудың әдіснамалық негіздері, IPCC бағдарламалық жасақтамасымен және ETF құралдарымен жұмыс істеу, деректер мен шығарындылар коэффициенттерін практикалық қолдану және Ұлттық түгендеу жүйелерін құру және басқару сияқты негізгі аспектілерді қамтиды. Ашықтық бойынша екі жылдық есепті әзірлеу бойынша елдерді дайындауға ерекше назар аударылды.

Семинар барысында Қазақстан Республикасы Экология және табиғи ресурстар вице-министрі М. Ошурбаев пен UNOSD Кеңесінің Басшысы Чун Куо Парк арасында екіжақты кездесу өтті.

Кездесуде қалдықтарды басқарудың цифрлық платформасын және Жасыл климаттық технологияларды дамыту мүмкіндігі, Париж келісімінің 6-бабының тетігі және Қазақстан 2026 жылы өткізуді жоспарлап отырған өңірлік экологиялық саммитті дайындау мәселелері талқыланды.

Қазақстан Республикасы Экология және табиғи ресурстар Министрлігі, www.gov.kz.

10 ЦВЕТОВ, ИЗ КОТОРЫХ МОЖНО ПРИГОТОВИТЬ ВКУСНЫЕ БЛЮДА

Обычно цветы преподносят в качестве подарка либо украшают ими стол. Однако

мало кто знает, что из некоторых цветов можно приготовить чрезвычайно вкусные блюда.

Роза

Подразделяется на множество сортов и гибридов. Из них изготавливают чай, варенье, шербет.

Лаванда

Порошок из этого цветка используется в качестве изысканной специи. Его добавляют в мясо, салаты, сладкие блюда.

Сирень

Есть ее не следует, поскольку она ядовита. Однако ряд сортов применяют в изготовлении мороженого, сиропа для коктейлей.

Лилейник

Его употребляют в сыром, вареном и тушеном виде. Нередко используется в кухне стран Азии. Едят клубни и бутоны как в свежем, так и в засушенном виде.

Тюльпан

Содержит тулипалин А - вещество, которое защищает растение от болезней, но одновременно является мощным аллергеном для человека. Однако ряд сортов без этого вещества специально выращивают для

употребления в пищу.

Орхидея

Этот цветок применяется в блюдах довольно часто, о чем многие даже и не догадываются. Так, ваниль производят как раз из плодов некоторых разновидностей орхидей (на фото именно этот вид). А еще ряд цветов используется в соусах к мясу и заваривается как чай.

Гвоздичное дерево

Используется главным образом как приправа. А еще ей сдабривают домашнее вино.

Одуванчик

Стебли и листья добавляют в борщи и салаты. Из цветов изготавливают вино, джем, «одуванчиковый мед».

Виола

Это растение добавляют в салаты из овощей и фруктов. А еще некоторые сорта прекрасно дополняют напитки, сладкие блюда.

Хризантема

Ее листья, соцветия и побеги добавляют в сладости и салаты. Их едят как сырыми, так и термически обработанными.

По материалам gismeteo.ru,
фото: © shutterstock.com.

О РЕАЛИЗАЦИИ ИНИЦИАТИВЫ ГЛАВЫ ГОСУДАРСТВА «ТАЗА ҚАЗАҚСТАН»

Вице-министр экологии и природных ресурсов РК Мансур Ошурбаев в ходе брифинга рассказал о ходе реализации Концепции развития экологической культуры «Таза Қазақстан», направленной на формирование у граждан уважения к природе, осознания важности охраны окружающей среды и активного участия в решении экологических проблем.

Он отметил: «Эта Концепция не просто набор рекомендаций или планов, это фундамент, на котором мы строим наше отношение к природе, формируем ответственное поведение и учимся сообща решать насущные экологические проблемы».

Так, с начала текущего года под эгидой «Таза Қазақстан» по всей стране проведено 874 мероприятия, включая республиканские («Таза кәсіп - таза аймақ», «Киелі мекен», «Таза өлке», «Мөлдір бұлақ» и др.) и международные акции («Час Земли», «Международный день птиц»), в рамках которых собрано 1млн. 414 тыс. тонн отходов, только в населенных пунктах высажено свыше 2 млн. 400 тыс. деревьев.

Общее количество участников акций составило порядка 9 млн. человек, в том числе 448 тыс. волонтеров.

Также в рамках развития цифровизации успешно реализуется Telegram@TazaQazBot, при помощи которого каждый житель страны может внести свой вклад в решении экологических проблем и вопросов благоустройства. С начала его работы старта поступило 22 тыс. заявок, из которых более 21 тыс. уже выполнены, а 242 находятся на исполнении (в 2025 году: поступило более 12 тыс. заявок. Из них 11 тысяч исполнены). Чаще всего люди сообщают о необходимости уборки территорий (3 617) вывозе мусора (873), благоустройстве улиц и содержании тротуаров (867).

Вице-министр в своем докладе также рассказал об обращении с отходами и реализации инфраструктурных проектов по их сортировке и переработке. Ежегодно в стране образуется более 4,5 млн. тонн коммунальных отходов, при этом уровень их переработки в прошлом году составил 25,8%.

По итогам 2024 года в стране насчитывалось 2 973 полигона, однако лишь 20% (608) из них имеют необходимые разрешительные документы.

На сегодня акиматами уже построены и введены в эксплуатацию 7 новых объектов, по 23 полигонам завершена разработка проектной документации, и еще 18 проектов находятся на разработке.

Министерство также прорабатывает вопрос финансирования строительства 43 полигонов в 11 регионах за счет средств утильсбора. Предполагаемая общая стоимость 53 млрд. тенге.

Еще одним направлением «Таза Қазақстан» является озеленение населенных пунктов и увеличение лесистости страны.

Так, на территории государственного лесного фонда высажено 1 369 млн. сеянцев, в том числе на осушенном дне Аральского моря осуществлена посадка 48,7 млн. штук сеянцев саксаула.

Кроме того, в целях обеспечения лесомелиоративных работ качественным посадочным материалом с высокими показателями всхожести и приживаемости ведется работа по созданию лесных питомников.

Заканчивая выступление М.Ошурбаев отметил о важности реализации Концепции «Таза Қазақстан»: «Она не только улучшает экологическую ситуацию, но и формирует новое экологическое сознание, вовлекая всё общество в заботу о будущем страны».

И уже сейчас мы видим, как эта инициатива, начавшаяся с вопросов экологии, стала чем-то значительно большим: она направлена не просто на чистоту вокруг, но и к духовной чистоте всех граждан».

По материалам Министерства экологии и природных ресурсов Республики Казахстан, www.gov.kz.

ДЕРЕКТЕРДІ БЕРУ ФУНКЦИЯСЫ БАР БАҚЫЛАУ КАССА МАШИНАЛАРЫН ҚОЛДАНУ - ШЫНАЙЫЛЫҚТЫҢ КЕПІЛІ

Жанақорған ауданында (ауыл округтерін қоса алғанда) сауда-саттықпен айналысатын, қызметін нақты ақшамен жүзеге асыратын деректерді беру функциясы бар бақылау кассалық машинасын қолдануға тиісті.

Салық кодексінің 165,166-бабында ҚР аумағында сауда операцияларын жүзеге асыру кезінде немесе қолма-қол ақша, банктік төлем карточкалары, чектер арқылы қызмет көрсеткенде ақшалай есеп айырысу міндетті түрде фискалдык жады бар бақылау-касса машинасын (әрі қарай БКМ) қолдану және бақылау чегін беру арқылы жүргізіледі делінген.

БКМ қолданушы ең алдымен жеке кәсіпкердің өз қызметінің жариялылығының, тазалығының бірден-бір кепілі. ҚР Конституциясының 35-бабында «Салықтарды төлеу әрбір азаматтың борышы әрі міндеті» болса, кәсіпкерлік қызметтегі табыстарды жасырмай, оны толық көлемінде көрсету салық төлеушінің өз отанының патриоты екендігін, экономикасының өркендеуіне, мемлекетіміздің өз аяғынан тік тұрып, басқа дамыған мемлекеттермен қатар тұруына өзінің қосатын азаматтық үлесі болар еді.

Жыл сайын «Түбіртекті талап ет- жүлдені ұтып ал!» атты жалпы республикалық акция өтіп жатыр.

Орталық халық көп шоғырланған жерлерде түсіндіру жұмыстары және ақпарат құралдарына мақалалар жарияланғанымен аудан көлеміндегі тұтынушылардың сауда орындарынан чек талап ету өз деңгейінде болмай отыр. Сондықтан тұтынушыларға ескертеріміз қандай тауар алған жағдайда да нақты ақшамен есеп айырысқанда міндетті түрде бақылау чегін сұрау талап етілсе, бұл бірінші кезекте тұтынушы ретінде өз мүдденіңді қорғағандығыңыз, екіншіден ауданымыздың бюджетіне салықтардың түсімдерінің көбеюіне өз үлесіңізді қосқандығыңыз.

Қазақстан Республикасының аумағында ақшалай есеп айырысулар модельдері мемлекеттік тізілімге енгізілген, деректерді тіркеу және (немесе) беру функциясы бар (онлайн) бақылау-касса машинасын бақылау-кассалық машинасын қолданбай нақты қаражатпен жұмыс жасаған жағдайда ӘҚБТҚ-нің 284 бабының 1 тармағының талаптарына сәйкес шара көріледі.

Жамбыл Әбділлаханұлы АҚЫЛБЕК,
Жанақорған ауданы бойынша
Мемлекеттік кірістер Басқармасының
«Салықтық әкімшілендіру және өндіріп алу»
бөлімінің бас маманы.

УЧЕНЫЕ СОЗДАЛИ БЕЗГЛЮТЕНОВЫЙ ХЛЕБ ИЗ КОРМОВОЙ КУЛЬТУРЫ

В Новгородском государственном университете имени Ярослава Мудрого создали образцы безглютенового хлеба из непривычной злаковой культуры.

Обычно могоар используют в качестве корма для животных, но исследователи доказали, что его жизнестойкости гораздо шире. Ученые намерены выпустить из могоара хлебобулочные изделия и уже оформляют заявку на патент.

Преимущество злака перед другими культурами заключается в высоком содержании белка - 14,7 г на 100 г продукта. Это в несколько раз выше, чем в овсяной,

рисовой, гречневой и кукурузной крупах.

В могоаре мало жира - всего 0,7 г. и средние показатели по энергетической ценности, а твердая оболочка семян требует дополнительной обработки для выпечки хлеба - рассказывает автор разработки Ангелина Сурминова.

Злак культивируется в южных регионах, поэтому устойчив к высоким температурам, но ученые определили, что земли Новгородской области тоже могут стать территорией выращивания могоара.

"Кроме того, могоар - это растение, которое можно использовать для разных нужд. Сено могоара лучше усваивается организмом животного, чем ячмень, пшеница. Зеленая масса культуры содержит сахар, витамины, каротин, полноценные по аминокислотному составу белки, углеводы, макро- и микроэлементы. Помимо этого, зерно содержит спирт, дрожжи, крахмал и т. д. Растущий спрос на семена могоара в последние годы свидетельствует об актуальности этой культуры как кормовой", - пояснила Сурминова.

Глютен - белок в составе пшеницы, ячменя и ржи. Сегодня в мире фиксируют все больше случаев непереносимости глютена - целиакию. Таким людям требуется специальная диета. В настоящее время в Великом Новгороде целиакией страдают 2,2 тыс. человек. И еще примерно у 13 тыс. обнаруживается чувствительность к глютену. Поэтому хлеб из могоара может стать подходящим продуктом для безглютенового питания - считают разработчики проекта.

По материалам greencity.tv.

САНИТАРИЯЛЫҚ-ЭПИДЕМИОЛОГИЯЛЫҚ ҚОРЫТЫНДЫЛАРДЫ БЕРУ БОЙЫНША МЕМЛЕКЕТТІК ҚЫЗМЕТ КӨРСЕТУ

Санитариялық-эпидемиологиялық қорытынды - мемлекеттік санитариялық-эпидемиологиялық бақылау мен қадағалау объектілерінің халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы нормативтік құқықтық актілерге сәйкестігін куәландыратын құжат.

Осы Санитариялық-эпидемиологиялық қорытындыларды беру бойынша мемлекеттік қызметтерді көрсету қағидалары "Халық денсаулығы және денсаулық сақтау жүйесі туралы" Қазақстан Республикасының 2020 жылғы 7 шілдедегі Кодексінің 19-бабы 1-тармағының 1) тармақшасына сәйкес эпидемиялық мәні жоғары объектінің және қоршаған ортаға зиянды заттар мен физикалық факторлардың жол берілетін шекті шығарындылары мен жол берілетін шекті төгінділері, санитариялық қорғау аймақтары мен санитариялық-қорғаныш аймақтары бойынша нормативтік құжаттама жобаларының, шикізат пен өнімнің жаңа түрлерінің халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы нормативтік құқықтық актілерге сәйкестігі туралы санитариялық-эпидемиологиялық қорытынды беру тәртібін айқындайды.

"Эпидемиялық мәні жоғары объектінің халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы нормативтік құқықтық актілерге сәйкестігі туралы санитариялық-эпидемиологиялық қорытынды беру" мемлекеттік көрсетілетін қызметі Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрлігінің Санитариялық-эпидемиологиялық бақылау комитеті және оның аумақтық бөлімшелері "электрондық үкімет" www.egov.kz, www.elicense.kz веб-порталы арқылы көрсетеді.

Эпидемиялық мәні жоғары объектінің халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы нормативтік құқықтық актілерге сәйкестігі туралы санитариялық-эпидемиологиялық қорытындыны алу үшін заңды немесе жеке тұлға көрсетілетін қызметті берушіге портал арқылы объектілерге мемлекеттік көрсетілетін қызмет Стандартына сәйкес құжаттарды жібереді.

Құжаттарды қабылдау және мемлекеттік қызметті көрсету нәтижесін беру: www.egov.kz (бұдан әрі – веб портал) арқылы жүзеге асырылады. Көрсетілетін қызметті алушы веб портал арқылы жүгінген кезде мемлекеттік көрсетілетін қызмет нәтижесі туралы хабарлама «жеке кабинетіне» көрсетілетін қызметті берушінің уәкілетті адамының электрондық цифрлық қолтаңбасымен (бұдан әрі – ЭЦҚ) куәландырылған электрондық құжат нысанында жіберіледі.

Мемлекеттік қызмет жеке және заңды тұлғаларға тегін негізде көрсетіледі.

Көрсетілетін қызметті берушінің құжаттарды қарау және санитариялық-эпидемиологиялық қорытынды берудің жалпы мерзімі он жұмыс күнін құрайды.

Санитарлық-эпидемиологиялық қорытындыларды алу бүгінде барынша ашық. Мемлекеттік қызметті www.elicense.kz. «электрондық лицензиялау» порталынан онлайн режимінде алуға болады, ол үшін эпидемиялық маңызы жоғары объект иесі "Е-лицензиялау" порталына тіркеліп, «Қызметке онлайн режимінде тапсырыс беруі керек». Біріншіден, сіз құжаттар пакетімен алдын-ала таныса аласыз. Санитарлық-эпидемиологиялық қорытынды алу үшін ЭЦҚ болу жеткілікті, және сіз өзіңіздің жеке кабинетіңізде берілген өтініштің мәртебесін анықтай аласыз.

Г.АЙМБЕТОВА,
Жалағаш аудандық СЭББ басшысы.

"Чекті талап етіңіз, жүлдені ұтып алыңыз" акциясы қайтадан іске қосылды! Тек екі шарты бар: «Amian» қосымшасын және берілген күні 24 сағаттан аспайтын кез-келген фискалдык чекті қосымшаға жүктесеңіз болды, сіз науқанға қатысушы болып шыға келесіз! Күн сайын 5 мың теңгеден 10 мың теңгеге дейін ұтыс ойыны қарастырылған. Бұнымен қоса, тоқсанына бір мәрте Қазақстанның әр облысында қосымшаға жүктелген фискалдык чектер саны бойынша көшбасшы айқындалатын болады. Ол 100 мың теңге көлемінде сыйақы алады. Күн сайын чекті талап етіңіз және нақты ақшаны, нақты ақшаны ұтып алыңыз!

Қызылорда облысы бойынша
Мемлекеттік кірістер Департаменті.

Акция "Требуи чек, выиграй приз" снова работает! Всего два условия: приложение «Amian» и любой фискальный чек с датой выдачи не более 24 часов загруженный в приложение и всё вы уже участник акции. Каждый день розыгрыш от 5 до 10 тысяч тенге. И это еще не всё, раз в квартал в каждой области Казахстана будет определен лидер по количеству фискальных чеков, загруженных в приложение. Он получит вознаграждение в размере 100 тысяч тенге. Требуи чек каждый день и выигрывай реальные деньги, реальные деньги!

Департамент государственных доходов
по Кызылординской области.

Шырындар - көбісі ұнататын жазғы сусындар. Біреулер оларды иммунитетті күшейтетін және дәрумендермен қанықтыратын пайдалы тағамдарға жатқызады, ал біреулер құрамында кант тым көп болғандықтан, мүлде бас тартуға шешім қабылдайды. Жаңа сығылған көкөніс шырындары витаминдер, талшықтар, органикалық қышқылдар мен пектиннің көзі болып табылады. Олар қартаюды баялатады, қанды жаңартады, жүрек пен бауырдың жұмысын жақсартады. Бір ғана минус - олардың дәмін ұнататындар аз.

Жеміс шырындары көкөніс шырындарынан тек құрамында канттың болуынан жеңіледі. Кантты өнімдерді жиі қолдану артық салмаққа тікелей жол болып табылады, сонымен қатар кант диабетімен ауыратын адамдарға бас тарту керек. Бірақ, егер сізде мұндай проблемалар болмаса, жеміс шырындарын қалыпты мөлшерде ішу еш зиян тигізбейді.

Дүкенде сапалы шырынды қалай таңдауға болады?

Өнімді қолыңызға алған кезде өнімнің қаптамасына назар аударыңыз. Қаптама таза, құрғақ, ойықсыз, дөңессіз, зақымданусыз және ластанбаған болуы керек. Әрі қарай таңбалауға назар аударамыз, таңбалау келесі мәліметтерді қамтуы керек: шырын өнімдерінің атауы; өндірушінің атауы және орналасқан жері; саны (салмағы, көлемі); оған кіретін компоненттерді көрсете отырып, өнімнің құрамы; тағамдық және энергетикалық құндылығы; өнімнің дайындалған күні мен жарамдылық мерзімі; сақтау шарттары, сондай-ақ қаптаманы ашылғаннан кейін сақтау шарттары туралы ұсыныстар; ЕАС белгісі; ГМО мазмұны туралы мәліметтер.

Атауды қалай зерттеуге болады?

Жемістерден/көкөністерден алынған шырын өнімдерінің атаулары сол өнімді өндіру үшін пайдаланылған жемістердің/көкөністердің атауларын қамтуы тиіс. Мысалы: жеміс шырыны, жидектерден/жемістерден/көкөністерден концентрацияланған шырын, көкөністерден алынған нектар, жеміс шырыны бар сусын, жидектерден дайындалған морс. Жемістердің/көкөністердің екі және одан да көп түрінен өндірілген шырын өнімдерінің атауында шырындардың атаулары «жеміс/жидек/көкөніс қоспасынан» немесе «мұлыт -жеміс/жидек/көкөніс» деген сөздермен ауыстырылады. Сонымен қатар, тұтынушы қаптамада қандай шырын алатынын көруі керек - «тікелей сығылған» немесе «капшына келтірілген».

Кант қосылған шырындардың атаулары «кант қосылған» деген сөздермен толықтырылуы тиіс. Егер өндірісте тәттілендіргіштер пайдаланылса, атаулар «тәттілендіргішпен» деген сөздермен толықтырылуы тиіс. Тұз қосылған шырын өнімдерінің тұтыну қаптамасында: «тұзбен» деген жазуды орналастыруға жол беріледі. Бал қосылған шырын өнімдерінің атауларының жанында: «балмен» деген жазу болуы керек. Сондай-ақ, егер көмірқышқыл газының массалық үлесі кемінде 0,2% болса, мұндай өнімнің тұтынушылық қаптамасында «газдалған» сөзі көрсетілуі керек.

Балалар шырыны. Балаларды тамақтандыруға арналған шырын өнімдеріне қатаң талаптар қойылады (шикізат пен қауіпсіздік көрсеткіштеріне). Мұндай өнімдерде кант пен тұздың мөлшері де шектеледі. Балалар өнімі үшін: «балалар тамақтануы үшін» деген жазу немесе өнімдердің балаларға арналған мақсатын көрсететін өзге де сөздер көзделеді. Мұндай өнімдерге арналған балалардың жас санаты міндетті түрде көрсетіледі. Егер өнімдер өмірдің бірінші жылындағы балаларға арналған болса, онда баланың диетасына осы өнімді енгізу ұсынылатын айдан бастап айлардағы баланың жасы (бірақ төрт айдан кем емес), оны тұтыну туралы, қаптаманы ашқаннан кейін сақтау шарттары мен мерзімдері туралы ұсыныстар көрсетіледі.

Шырын өнімдерін сатып алғанда, сатушыдан оның сәйкестігін растайтын құжаттарды сұраңыз. Шырын өнімдеріне сәйкестік туралы декларация немесе мемлекеттік тіркеу туралы куәлік осындай құжат болып табылады. Егер сатушы сізге құжаттарды ұсынбаған болса, онда өнімді сатып алудан бас тартыңыз.

К.ОМАРОВА,
Сырдария аудандық СЭББ басшысы.

ЖЕМІСТЕР МЕН КӨКӨНІСТЕРДЕН ДАЙЫНДАЛҒАН СУСЫНДАРДЫҢ ҚАУІПСІЗДІГІ

Шырындар - бұл физикалық әсер ету арқылы жеуге жарамды піскен жемістердің (көкөністердің) бөліктерінен алынған сұйық тамақ өнімі. Шырындар тікелей сығылған, жаңа сығылған, қалпына келтірілген, қойытылған болып келеді.

Қазақстан Республикасының аумағында шырын өнімі КО ТР 023/2011 «Жемістер мен көкөністерден жасалған шырын өнімдеріне арналған техникалық регламент» Кеден одағының техникалық регламентімен бақыланады.

Балалар тағамына арналған жемістерден және көкөністерден жасалған шырын өнімдері осы Кеден одағының техникалық регламентінде белгіленген қауіпсіздік талаптарына сәйкес келуге тиіс. Балалар тағамына арналған жемістерден және көкөністерден жасалған шырын өнімдерін өндіру кезінде құрамында генетикалық түрлендірілген (гендік-инженерлік, трансгендік) организмдер бар жемістерді және көкөністерді, концентрацияланған диффузиялық шырындар пайдалануға жол берілмейді. Сондай ақ құрамында генетикалық түрлендірілген организмдер бар компоненттер мен тағамдық қоспаларды, тәттілендіргіштерді (кант диабетімен ауыратын балаларға арналған жемістерден және көкөністерден жасалған мамандандырылған шырын өнімдерін қоспағанда), хош иістендіргіштерді (табиғи компоненттерден басқа) және басқа компоненттер мен тағамдық қоспаларды қосуға болмайды. Құрамында жеміс-жидек және көкөніс целлюлозасы бар жас балаларға арналған жемістер мен көкөністерден жасалған шырын өнімдері біркелкі болуы керек.

Жаңа сығылған шырындарға концентрацияланған жеміс немесе көкөністің табиғи хош иісті заттарын қосуға тыйым салынады. Шырындар, жеміс және көкөніс нектары, жеміс пен көкөніс пюреі, концентрацияланған шырындар және концентрацияланған жеміс

және көкөніс пюреі өндірісінде хош иістендіргіштерді пайдалануға тыйым салынады. Жеміс сусындарын (морс) өндіру кезінде жидектермен аттас концентрілі табиғи хош иістендіргішті пайдалануға жол беріледі. Кантты және шырынның қышқылдылығын реттегіштерді бір шырынға бір мезгілде қосуға тыйым салынады.

Шырын өнімдерін сатып алу кезінде өнімнің құрамына назар аудару керек. Нағыз пакеттелген шырын жемістерден немесе көкөністерден алынған табиғи өнім болуы керек. Оның кейбіреулері ұнтақтан тұрады, бірақ шырындар мен балшырындарды өндіруде бояғыштарды, консерванттар мен хош иістерді қолдануға қатаң тыйым салынады. Барлық тағамдық қоспалар, егер олар өнімді өндіруде қолданылса, оның құрамында міндетті түрде көрсетілуі керек. Өнімнің қаптамасында құрамын табыңыз. Онда барлық компоненттер аталған, сондай-ақ дәмдеуіштер, мысалы тұз, егер қызанақ шырынына қосса.

Сатылымға дейінгі және сатылғаннан кейінгі ақаулардың себептері қоймаларда шырынды сақтау кезінде пайда болатын физика-химиялық және микробиологиялық процестер болып табылады. Алайда, бұл процестер технологиялық режимнің бұзылуынан туындауы мүмкін және сақтау кезінде көрінеді. Мысалы, залалсыздандырылған шырындардың микробиологиялық бұзылуы өнімді немесе қаптаманы стерильдеу температурасының сақталмауынан немесе тұтынушы қаптаманы ашқан кезде герметизацияның бұзылуынан туындауы мүмкін. Сондықтан кез-келген шырын өнімдерін сатып алғанда сақ болыңыз, оның сыртқы түріне, жарамдылық мерзімі мен құрамына назар аударыңыз.

М.АБУОВА,
Техникалық регламенттер талаптарының сақталуын бақылау бөлімінің жетекші маманы.

ӨНДІРІСТІК БАҚЫЛАУ (ӨЗІН-ӨЗІ БАҚЫЛАУ) ДЕГЕНІМІЗ НЕ?

Өндірістік бақылау дегеніміз – өндірілетін өнімнің, жұмыстар мен көрсетілетін қызметтердің адам және оның тіршілік ететін ортасы үшін қауіпсіздігін және (немесе) зиянсыздығын қамтамасыз етуге бағытталған, дара кәсіпкер немесе заңды тұлға орындайтын іс-шаралар, оның ішінде зертханалық зерттеулер мен сынақтар кешені.

Өндірістік бақылаудың мақсаты объектіде мемлекеттік санитариялық-эпидемиологиялық нормалау жүйесі құжаттарында белгіленген талаптардың сақталуына өзін-өзі бақылауды ұйымдастыру және жүргізу жолымен өнімнің, жұмыстардың және көрсетілетін қызметтердің адам үшін қауіпсіздігін және зиянсыздығын қамтамасыз ету болып табылады.

"Халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы мемлекеттік бақылау мен қадағалауға жататын өнімдер мен эпидемиялық мәні бар объектілердің тізбесін бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2020 жылғы 30 қарашадағы № ҚР ДСМ-220/2020 бұйрығымен (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 21710 болып тіркелген) бекітілген өнім мен эпидемиялық маңызы бар объектілер өндірістік бақылау (өзін-өзі бақылау) объектілер қатарына кіреді.

Зертханалық зерттеулер мен сынақтарды дара кәсіпкер, заңды тұлға өндірістік зертханалар базасында немесе Қазақстан Республикасының сәйкестікті бағалау саласындағы аккредиттеу туралы заңнамасына сәйкес аккредиттелген зертханаларды (сынақорталықтарын) тарта отырып жүзеге асырады.

Дара кәсіпкерлер және заңды тұлғалар өздері жүзеге асыратын қызметіне сәйкес «Халық денсаулығы және денсаулық сақтау жүйесі туралы» ҚР 2020 жылғы 7 шілдедегі № 360-VI ҚРЗ Кодексінің 51-бабына сәйкес көзделген талаптарға сай өндірістік бақылауды жүзеге асыруға міндетті.

Өндірістік бақылауды қамтамасыз ету дара кәсіпкерге немесе заңды тұлғаның басшысына жүктеледі және өндірістік бақылау бағдарламасын әзірлеуді дара

кәсіпкер, заңды тұлға өз бетінше немесе санитариялық-эпидемиологиялық аудитті жүргізу бойынша қызметті жүзеге асыратын адамдарды тарта отырып жүзеге асырады.

Өндірістік бақылау мыналарды қамтиды:

- 1) Өндірістік бақылау бағдарламасын әзірлеуді;
- 2) Халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы нормативтік құқықтық актілердің талаптарына сәйкес зертханалық зерттеулер мен өлшеулерді жүзеге асыруды (ұйымдастыруды);
- 3) Медициналық қарап-тексерулерден өтудің уақтылығы мен толықтығын бақылауды;
- 4) Өнімнің қауіпсіздігі мен сәйкестігін растайтын құжаттардың бар-жоғын бақылауды;
- 5) Тәуекел, факторларын бағалауды, анықталған қауіптерді, өндірістік және қоршаған орта факторларының қауіпсіздігі және (немесе) зиянсыздығы өлшемшарттарын талдауды және процестердің қауіпсіздігін бақылау әдістерін айқындауды;
- 6) Өндірістік бақылауды жүзеге асыруға байланысты құжаттамамы есепке алуды және оның есептілігін жүргізуді;
- 7) Халыққа, жергілікті атқарушы органдарға, халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы мемлекеттік органға халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығына қауіп төндіретін авариялық жағдайлар, өндірістің тоқтауы, технологиялық процестердің бұзылуы, объектінің

қызметіне байланысты жаппай (үш және одан көп жағдай) инфекциялық және паразиттік, кәсіптік аурулар мен уланулар туралы ақпарат беру схемасын әзірлеуді;

8) Өндірістік бақылау бағдарламасында көзделген іс-шаралардың орындалуын бақылауды қамтиды.

Өзірленген өндірістік бақылау бағдарламасы заңды тұлғаның басшысымен, дара кәсіпкермен еркін нысанда жасалып бекітіледі. Сонымен қатар төмендегідей тізбелер айқындалады:

- жүзеге асырылатын өндірістік бақылаудың уақтылығын, толықтығын және дәйектілігін қамтамасыз ету дара кәсіпкердің және заңды тұлға басшысының бұйрығымен тағайындалатын лауазымды тұлғаларға жүктеу;

- медициналық қарап тексеруге, гигиеналық даярлыққа және аттестаттауға жататын жұмыскерлер лауазымдарының тізбесі мен тексерулерден өтуі;

- нысанда жүзеге асырылатын жұмыстар мен көрсетілетін қызметтердің, шығарылатын өнімдердің тізбесіне сай «Рұқсаттар және хабарламалар туралы» Қазақстан Республикасының Заңына сәйкес рұқсат құжаттарының немесе қызметтің басталуы туралы хабарлама болуы;

- Ережеге сәйкес халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығына қатер төндіретін, жаппай (3 және одан көп жағдайлар) инфекциялық және паразиттік, кәсіптік аурулар мен уланулар объектісінің қызметіне байланысты туындайтын жағдайлар туралы, авариялық жағдайлар, өндірістің тоқтауы, технологиялық процестердің бұзылуы туралы Қазақстан Республикасының халықты, жергілікті атқарушы органдарын, мемлекеттік санитариялық-эпидемиологиялық қызмет органдарын хабардар ету схемалары;

- зертханалық зерттеу жүргізу үшін сынамалар (өлшеулер) алу жүзеге асырылатын бақылау нүктелерін және сынама алу (зертханалық зерттеулер және сынақтар жүргізу) мерзімділігін көрсете отырып, оларға қатысты зертханалық зерттеулер мен өлшеулерді ұйымдастыру, қажетті бақылау нүктелерінің (бақылаудың сыни

нүктелерінің) тізбесін анықтау мен жүзу;

Қызметтің немесе өнімнің қауіпсіздігі мен зиянсыздығы зертханалық тексерулер мен зертханалық-аспаптық өлшеулерді жүргізе отырып анықталады.

Денсаулық сақтау объектілері, коммуналдық, өнеркәсіптік гигиена, радиациялық гигиена объектілері, балалар мен жасөспірімдерді тәрбиелеу және білім беру, балаларды, мектепке дейінгі тәрбиелеу және оқыту объектілері, интернаттық ұйымдары және тамақ өнімдерін өндіру және айналмалы объектілерінде зертханалық-аспаптық өлшеулердің ұсынылатын көлемдері, өлшемшарттары және кезеңділігі ҚР ДСМ 2023 жылғы 7 сәуірдегі «Өндірістік бақылауды жүзеге асыруға қойылатын санитариялық-эпидемиологиялық талаптар туралы» №62 бұйрығының №1 қосымшасында көрсетілген. Жасакталған бағдарламаға, №1 қосымшаға сай нысанда атқарылған өндірістік бақылау нәтижелері туралы ақпарат тиісті аумақтағы халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы мемлекеттік органның ведомствосының аумақтық бөлімшелеріне жарты жылда 1 рет, кейінгі айдың 5-күнне есеп ұсынылуы тиіс. Сондықтан, өндірістік бақылау бағдарламасын нысан қызметіне енгізу халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығын сақтаудың маңызды шараларының бірі болып табылады.

Г.АЙМБЕТОВА,

Жалағаш аудандық СЭББ басшысы.

КАЖДАЯ КАПЛЯ УЖЕ НА СЧЕТУ: СКОЛЬКО ВОДЫ НЕОБХОДИМО ОДНОМУ ЧЕЛОВЕКУ?

За последние несколько лет в мире исчезли более тысячи ледников. Засуха не только на Африканском континенте, но уже и в странах Европы, передает агентство Kazinform со ссылкой на телеканал Jibek Joly.

Эксперт по экополитике и устойчивому развитию Булат Есекин отметил, что обеспечение водой Казахстана осуществляется по крупным трансграничным рекам. По его словам, к вопросу безопасности в этой сфере стоит подходить системно и начинать следует с работы над собственной рачительностью.

- Есть расчёты недавние международных организаций. По их данным, потребление воды на человека - это не более 50 литров воды в сутки. Потребление энергии - не более 3-4 киловатт в сутки. Потребление пищи - не более 1500 калорий. Транспорт - не более 1500 км за год всеми видами транспорта. То есть, они посчитали, что этого достаточно человеку для того, чтобы он был здоровым, благополучным и счастливым, - говорит эколог Булат Есекин.

Эколог также отметил, что в новом Водном кодексе РК прописаны способы для улучшения ситуации по потреблению воды. В частности, определен так называемый экологический сток в водоемах, чтобы воду оставляли для нужд самой природы.

По материалам Г.Тасмаганбетовой, inform.kz, фото: pixabay.

ИНФОРМАЦИЯ О РЕЗУЛЬТАТАХ ПРОИЗВОДСТВЕННОГО ЭКОЛОГИЧЕСКОГО КОНТРОЛЯ ТОО «СКЗ-У» ЗА II КВАРТАЛ 2025 ГОДА

В ТОО «СКЗ-У» активно реализуется республиканская экологическая акция «Таза Қазақстан», направленная на улучшение экологической ситуации и озеленение территории. В 2025 году разработан и утвержден план мероприятий, который включает разнообразные действия по защите окружающей среды.

31 марта текущего года сотрудниками предприятия проведены работы по озеленению вахтового городка. Всего высажено более 100 деревьев. Посадка саженцев проводится 2 раза в год, весной и осенью. Высаженные силами предприятия зеленые насаждения продолжают расти и развиваться, что улучшает растительный покров и внешний вид территории предприятия, вахтового городка и вокруг предприятия.

Также в рамках республиканской экологической акции «Таза Қазақстан» 3 февраля текущего года на территории завода ТОО «СКЗ-У» были проведены работы по уборке. Работники предприятия приняли активное участие в мероприятии по защите окружающей среды. В рамках акции 17.02.2025 г. был установлен агитационный билборд вдоль трассы между поселком Жанакорган и заводской дорогой, посвященный теме «Таза Қазақстан».

ТОО «СКЗ-У» принял участие в международной акции «Час Земли», призывающей к отключению света и электрооборудования на один час, в знак безразличного отношения к ресурсам Земли. 22 марта 2025 г. на один час, с 20.30 до 21.30 было полное отключение электроэнергии на центральном складе, котельных электрического отопления, путей освещения завода и вахтового городка.

26 апреля 2025 года ТОО "СКЗ-У" приняло активное участие в общерайонном субботнике в рамках республиканской акции «Таза Қазақстан». Сотрудники предприятия внесли свой вклад в очистку от мусора придорожной территории между поселком Жанакорган и заводской дорогой.

17 мая текущего года сотрудниками предприятия в рамках республиканской экологической акции "Таза Қазақстан" проведены работы по вырубке сухостоя и очистке от мусора, а также побелочные и покрасочные работы на территории завода ТОО "СКЗ-У".

31 мая 2025 года ТОО «СКЗ-У» с участием руководства приняло активное участие в общерайонном субботнике приуроченном ко Всемирному Дню охраны окружающей среды. Сотрудники предприятия внесли вклад в очистку от мусора вдоль трассы микрорайона Алтынсарин в пос.Жанакорган.

Торжественное мероприятие ко Всемирному дню охраны окружающей среды. В департаменте экологии по Кызылординской области состоялось торжественное мероприятие, приуроченное к 5 июня - Всемирному Дню охраны окружающей среды. В рамках мероприятия были награждены благодарственными письмами и памятными подарками победители детского конкурса рисунков среди воспитанников семейной детской деревни «Атамекен» на тему «Если природа чиста - человечество будет в безопасности». Компания ТОО "СКЗ-У" вручила юным художникам поощрительные подарки. В соответствии с пунктом 16 статьи 418 Экологического кодекса Республики Казахстан, на ТОО «СКЗ-У» внедрена автоматизированная система мониторинга эмиссий в окружающую среду (АСМ), обеспечивающая непрерывный контроль за выбросами загрязняющих веществ.

Передача данных с приборов АСМ осуществляется в автоматическом режиме каждые 20 минут на сервер Национального банка данных состояния окружающей среды и природных ресурсов (НБД СОС и ПР), а также в Департамент экологии по Кызылординской области. По состоянию на текущую дату превышений предельно допустимых выбросов загрязняющих веществ в окружающую среду не зафиксировано.

В соответствии со статьей 182 Экологического кодекса Республики Казахстан от 2 января 2021 года № 400-VI ЗРК, план-графика и технического задания, проведен контроль выбросов загрязняющих веществ в атмосферу, исследования атмосферного воздуха населенных мест и рабочей зоны, мониторинг атмосферного воздуха на границе условной санитарно-защитной зоны предприятия, производственно-экологический контроль состояния сточных, оборотно-производственных и грунтовых вод, уровня загрязнения земель, а также радиационный контроль.

Контрольные замеры загрязняющих веществ в атмосферу, были выполнены при стабильном режиме работы оборудования предприятия, на 10-ти стационарных источниках выбросов, в 6-ти точках рабочей зоны, в 4-х контрольных точках на границе условной санитарно-защитной зоны предприятия, а также в 2-х точках на границе жилой зоны пос. Кейден. А также проведен контроль выбросов загрязняющих веществ расчетным методом на источниках: №0006; №0008; №0009; №0010; №0011; №0012; №0013; №0014; №0015 и №0017.

Контрольные замеры выбросов загрязняющих веществ выполнены на следующих источниках выбросов: участок подачи серы (ист. 0001); участок подачи извести (ист. 0002); вытяжная труба (ист. 0003); участок плавнения серы у вентиляционных выходов (ист. 0004); резервуары хранения дизельного топлива, дыхательный клапан (ист. 0005); резервуар хранения серной кислоты, дыхательный клапан (ист. 0007) вытяжка ёмкости плавнения серы (ист. 0018),

резервуар хранения серной кислоты (ист. 0019), резервуар хранения серной кислоты (ист. 0020), резервуары хранения серной кислоты, дыхательный клапан (ист. 0021).

При выполнении замеров выбросов загрязняющих веществ в атмосферу определялись следующие параметры и загрязняющие вещества:

- параметры газовой смеси;
- геометрические характеристики;
- диоксид серы, серная кислота, сероводород, взвешенные вещества (сера элементарная), взвешенные вещества (гидроокись кальция), взвешенные вещества (пыль с SiO₂>70%), оксиды азота.

Результаты проведенных измерений и испытаний показали, что концентрации загрязняющих веществ не превышают нормативные, утвержденные в проекте ПДВ и ПДК, а также не превышают гигиенические нормативы к атмосферному воздуху в городских и сельских населенных пунктах, утвержденные Приказом Министра здравоохранения РК от 02.08.2022 г., № КР ДСМ - 70.

Проведен производственно-экологический контроль состояния сточных вод с КНС (1 проба) и с пруда - накопителя (1 проба). Всего проведено химическое испытание 2-х проб сточной воды на следующие показатели: взвешенные вещества, хлориды, сульфаты, аммонийный азот, нитраты, нитриты, нефтепродукты, АПАВ, БПК₅.

Результаты испытаний сточной воды показывают, что концентрации загрязняющих веществ не превышают нормативы, утвержденные в проекте ПДС.

Проведен производственно-экологический контроль грунтовых вод за счет возможной фильтрации пруда-накопителя со следующих наблюдательных скважин: СН-1, СН-2, СН-3, СН-4; грунтовые воды с наблюдательных скважин по периметру предприятия ЗН-1, ЗН-2, ЗН-3, ЗН-4 и с 3-х точек накопителя твердых отходов НТО1; НТО2; НТО3. Химические испытания были проведены с 13-ти подземных природных вод на следующие показатели: рН, сухой остаток, хлориды, сульфаты, АПАВ, нитраты, нитриты, никель, кадмий, железо общее, медь, свинец, цинк.

В связи с отсутствием нормативных показателей в подземных природных водах (скважины СН-1, СН-2, СН-3, СН-4 и 3 точки с накопителя твердых отходов: НТО1; НТО2; НТО3) были определены только их фактические результаты.

Результаты проведенных испытаний грунтовых вод, с наблюдательных скважин по периметру предприятия ЗН-1, ЗН-2, ЗН-3, ЗН-4 соответствуют санитарным правилам, утвержденным Министерством национальной экономики Республики Казахстан от 20.02.2023 г. СП № 26 МЗ РК.

Проведен производственно-экологический контроль уровня загрязнения земель на границе СЗЗ по 4-м сторонам света, в фоновой точке и в 3-х точках НТО.

В связи с отсутствием нормативов на содержание ПДК кадмия, цинка, меди и никеля в почве, были определены только их фактические результаты.

Проведены испытания объектов окружающей среды на МЭД гамма излучения на складе химикатов, превышений нет.

Б.А.УАЛИЕВА,
Старший менеджер по охране
окружающей среды ТОО «СКЗ-У».

СУДЫҢ АДАМ АҒЗАСЫНА ПАЙДАСЫ

Ауыз су - органолептикалық қасиеттері (ісі, дәмі, мөлдірлігі, т.б.) және химиялық құрамы адам организмі үшін қауіпсіз болып табылатын табиғи су. Адам денсаулығы ауыз судың сапасына тікелей тәуелді. Осыған байланысты ауыз суға мемлекеттік санитарлық талаптар қойылады. Олардың негізгілері: ісі мен дәм көрсеткіші 2 балдан аспауы керек; түсі 200-тан төмен, мөлдірлігі 30 см-ден артық; лайлығы 2 мг/л-ден аз, кермектілігі 7 - 100 ммоль болуы керек. Ауыз судың кермектігін анықтайтын кальций, магний тұздары аз болса, адам сүйегінің морттылығы өсіп кетеді. Фтордың ауыз судағы мөлшері 0,7 - 1,5 мг/л-ден төмен болуы - флюороз және кариез, темірдің, кобальт, мыстың жетіспеуі - анемия, бордың аз болуы асқазан, никельдің кем болуы - көз ауруларына шалдықтырады. Ауыз судың температурасы 8 - 150°C аралығында, минералдығы 1 г/л-ге дейін болуы тиіс. Ауыз суға сондай-ақ нитраттар мен нитриттердің мөлшері, 1 л судағы ішек таяқшаларының саны (коли-индекс) бойынша т.б. талаптар қойылады.

Қайсыбір элементтері жоқ яғни дистелденген, тұзсыздандырылған, минералсызданған су адам ағзасына пайда әкелмейтін, тіпті денсаулықты нашарлататын өлі су. Ол тірі ағзаның теңгерімсізденуіне әкеп соғады.

Су - тіршілік көзі. Онсыз өмірді елестету қиын. Тіпті адам денесінің 70 пайыздан астамы судан тұратынын ескерсек, судың сапасы денсаулыққа әсер етпей қоймайды. Су арқылы жұғатын жұқпалы аурулардың бүкіл әлемде таралуы мүмкін. Сүмен таралатын жұқпалы ауруларға А, В паратифтер, дизентерия, түрлі энтериттер, мәселен энтероколиттер, жұқпалы гепатит А, тырысқақ жатады. Ұйымдастырылмаған суды тұтыну, жеткіліксіз су, қоршаған ортадағы объектілерде жұқпалы аурудың таралуы мен өмір сүруіне ыңғайлы жағдай, су тазартқыш құрылыстарындағы, су құбырындағы техникалық бұзушылықтар, қарапайым жеке гигиена ережелерін

сақтамау жұқпалы аурулардың пайда болуына әкелуі мүмкін.

Жұқпалы аурулардың таралуының алдын алуда жалпы мемлекеттік санитарлық-гигиеналық шаралар маңызды рөл атқарады. Ауыз су сапасын зертханалық зерттеулермен тұрақты бақылау, сүмен жабдықтау объектілерін дезинфекциялау жүргізіледі. Жерасты су көздерінің суымен жабдықтаудың санитарлық қорғау аймағының белдеу аумағы көгалдандырылады және қоршалыды. Сүмен жабдықтау көздерінің санитарлық қорғау аймағында зираттарды, мал өлекссін көметін орындарды, ассенизациялау өрісі, сүзілу өрісі, көң қоймалар, сүрлемелер, мал шаруашылығы, құс өсіретін шаруашылық субъектілері, жерасты суларының микробтық, химиялық ластану қаупіне себепші болатын объектілерді орналастыруға, тыңайтқыш және улы химикаттарды қолдануға және басқа да объектілерді орналастыруға жол берілмейді.

Қ.ОМАРОВА,
Сырдария аудандық СЭББ басшысы.

Қызылорда облысы бойынша Мемлекеттік кірістер Департаменті 2025 жылғы 3 сәуір мен 31 желтоқсан аралығында "Чекті талап ет - жүлдені ұтып ал!" республикалық акциясы өтіп жатқандығын хабарлайды, онда әрбір азамат ақшалай және басқа да бағалы сыйлықтардың иегері болуға мүмкіндік алады. Сондай-ақ, 2025 жылдың 1 мамырынан 31 желтоқсанына дейін "бәйге" акциясы басталды, оның қорытындысы бойынша облыстың ең белсенді қатысушысы тоқсан сайын 100 мың теңге ала алады. Акцияларға қатысу үшін Appstore немесе Playmarket-тен "Amian" тегін мобильді қосымшасын жүктеп алып, тауарлар мен қызметтер үшін фискалдық чектерді тіркеу қажет. Қатысыңыз және пайдамен жеңіңіз!

Қызылорда облысы бойынша
Мемлекеттік кірістер Департаменті.

Департамент государственных доходов по Кызылординской области сообщает, что с 3 апреля по 31 декабря 2025 года проводится республиканская акция «Требуи чек - выиграй приз!», где каждый гражданин получает шанс стать обладателем денежных и других ценных призов. А также, с 1 мая по 31 декабря 2025 года стартовала акция «Байге», по итогам которой самый активный участник области может получить 100 тысяч тенге ежеквартально. Для участия в акциях необходимо скачать бесплатное мобильное приложение «Amian» из Appstore или Playmarket и зарегистрировать в нем фискальные чеки за товары и услуги. Участвуйте и выигрывайте с пользой!

Департамент государственных доходов
по Кызылординской области.

ХАБАРЛАНДЫРУЛАР

ОБЪЯВЛЕНИЯ

«Қызылорда облысы ветеринария басқармасының «Қазалы аудандық ветеринариялық станциясы» Қазақстан Республикасы экологиялық кодексінің 96-бабына сәйкес

1. 2025 жылдың 25 тамыз күні 10:00 де Қызылорда облысы, Қазалы ауданы, Өйтеке Би кенті, «Өйтеке Би» кенті Ветеринарний пункті, Счастнов көшесі №39; Zoom конференция: <https://us05web.zoom.us/j/6790674661?pwd=WjdBWdPXlrlhHLY962uEJAjILLBCv60.1&omn=83999544700>

2. 2025 жылдың 25 тамыз күні 11:00 де Қызылорда облысы, Қазалы ауданы, Мұратбаев а.о., «Мұратбаев» Ветеринарний пункті Женістің 40 жылдығы көшесі №2; Zoom Конференция: <https://us05web.zoom.us/j/6790674661?pwd=WjdBWdPXlrlhHLY962uEJAjILLBCv60.1&omn=88010955346>

3. 2025 жылдың 25 тамыз күні 12:00 де Қызылорда облысы, Қазалы ауданы, Қазалы қаласы, «Қазалы» Ветеринарний пункті, Өйтеке би көшесі №23; Zoom Конференция: <https://us05web.zoom.us/j/6790674661?pwd=WjdBWdPXlrlhHLY962uEJAjILLBCv60.1&omn=87080921350>

4. 2025 жылдың 25 тамыз күні 15:00 де Қызылорда облысы, Қазалы ауданы, Ақтан батыр а.о., «Қоларық» Ветеринарний пункті Б.Момышұлы көшесі №15; Zoom Конференция: <https://us05web.zoom.us/j/6790674661?pwd=WjdBWdPXlrlhHLY962uEJAjILLBCv60.1&omn=84597788127>

5. 2025 жылдың 25 тамыз күні 16:00 де Қызылорда облысы, Қазалы ауданы, Жалантос батыр а.о., «Қарашенгел» ветеринарний пункті Т.Елеусізов көшесі №14; Zoom конференция: <https://us05web.zoom.us/j/6790674661?pwd=WjdBWdPXlrlhHLY962uEJAjILLBCv60.1&omn=86481489087>

6. 2025 жылдың 25 тамыз күні 17:00 Қызылорда облысы, Қазалы ауданы, К.Піримов А.О., «Кумжиек» Ветеринарний пункті Г.Мұратбаев көшесі №54; Zoom Конференция: <https://us05web.zoom.us/j/6790674661?pwd=WjdBWdPXlrlhHLY962uEJAjILLBCv60.1&omn=87413884364>

7. 2025 жылдың 26 тамыз күні 10:00 де Қызылорда облысы, Қазалы ауданы, Басықара а.о., «Басықара» Ветеринарний пункті С.Сейфуллин көшесі №15; Zoom конференция: <https://us05web.zoom.us/j/6790674661?pwd=WjdBWdPXlrlhHLY962uEJAjILLBCv60.1&omn=81118703067>

8. 2025 жылдың 26 тамыз күні 11:00 де Қызылорда облысы, Қазалы ауданы, Абай а.о., «Сарықол» Ветеринарний пункті А.Құнанбаев көшесі №9; Zoom Конференция: <https://us05web.zoom.us/j/6790674661?pwd=WjdBWdPXlrlhHLY962uEJAjILLBCv60.1&omn=85239432239>

9. 2025 ЖЫЛДЫҢ 26 тамыз күні 12:00 де Қызылорда облысы, Қазалы ауданы, Каукей а.о., «Қызылқум» Ветеринарний пункті А.Жанибеков көшесі №66; Zoom Конференция: <https://us05web.zoom.us/j/6790674661?pwd=WjdBWdPXlrlhHLY962uEJAjILLBCv60.1&omn=87036212866>

10. 2025 жылдың 26 тамыз күні 15:00 де Қызылорда облысы, Қазалы ауданы, «Өркендеу» а.о., «Өркендеу» Ветеринарний пункті К.Балтореев көшесі №52; Zoom конференция: <https://us05web.zoom.us/j/6790674661?pwd=WjdBWdPXlrlhHLY962uEJAjILLBCv60.1&omn=86394429656>

11. 2025 жылдың 26 тамыз күні 16:00 де Қызылорда облысы, Қазалы ауданы, «Ақсуат» а.о., «Майлыбас» Ветеринарний пункті Ленин көшесі №41а; Zoom конференция: <https://us05web.zoom.us/j/6790674661?pwd=WjdBWdPXlrlhHLY962uEJAjILLBCv60.1&omn=86478405448>

12. 2025 жылдың 26 тамыз күні 17:00 де Қызылорда облысы, Қазалы ауданы, «Сарбулақ» а.о., «Сарбулақ» Ветеринарний пункті, Сарбулақ көшесі №5; Zoom конференция: <https://us05web.zoom.us/j/6790674661?pwd=WjdBWdPXlrlhHLY962uEJAjILLBCv60.1&omn=82270854523>

13. 2025 жылдың 27 тамыз күні 10:00де Қызылорда облысы, Қазалы ауданы, «Шакен» а.о., «Шакен» Ветеринарний пункті, Шакен көшесі №52; Zoom конференция: <https://us05web.zoom.us/j/6790674661?pwd=WjdBWdPXlrlhHLY962uEJAjILLBCv60.1&omn=81908023883>

14. 2025 жылдың 27 тамыз күні 11:00 де Қызылорда облысы, Қазалы ауданы, «Бірлік» а.о., «Бірлік», Ветеринарний пункті, Жанкожа батыр көшесі №33; zoom конференция: <https://us05web.zoom.us/j/6790674661?pwd=WjdBWdPXlrlhHLY962uEJAjILLBCv60.1&omn=87147698265>

15. 2025 жылдың 27 тамыз күні 12:00 де Қызылорда облысы, Қазалы ауданы, а.о. «Тасарық», «Тасарық» Ветеринарний пункті, Тасарық көшесі №20; Zoom конференция: <https://us05web.zoom.us/j/6790674661?pwd=WjdBWdPXlrlhHLY962uEJAjILLBCv60.1&omn=85498076628>

16. 2025 жылдың 27 тамыз 15:00 де Қызылорда облысы, Қазалы ауданы, «Қожабақы» а.о., «Аранды» Ветеринарний пункті Г.Мұратбаев көшесі №15; Zoom конференция: <https://us05web.zoom.us/j/6790674661?pwd=WjdBWdPXlrlhHLY962uEJAjILLBCv60.1&omn=85127264784>

17. 2025 жылдың 27 тамыз күні 16:00 де Қызылорда облысы, Қазалы ауданы, «Майдақол» а.о., «Ақжона» Ветеринарний пункті, Алға көшесі №30; Zoom конференция: <https://us05web.zoom.us/j/6790674661?pwd=WjdBWdPXlrlhHLY962uEJAjILLBCv60.1&omn=87245632494>

18. 2025 жылдың 27 тамыз күні 17:00 де Қызылорда облысы, Қазалы ауданы, «Бекарыстан би» а.о., «Майдақол», Ветеринарний пункті Г.Мұратбаев көшесі №22; Zoom конференция: <https://us05web.zoom.us/j/6790674661?pwd=WjdBWdPXlrlhHLY962uEJAjILLBCv60.1&omn=81035555110>

19. 2025 жылдың 28 тамыз күні 10:00 де Қызылорда облысы, Қазалы ауданы, «Ү.Түктібаев» а.о., «Алға» Ветеринарний пункті Б.Абдразаков көшесі №9; Zoom конференция: <https://us05web.zoom.us/j/6790674661?pwd=WjdBWdPXlrlhHLY962uEJAjILLBCv60.1&omn=82858100251>

20. 2025 жылдың 28 тамыз күні 11:00 де Қызылорда облысы, Қазалы ауданы, «Бозкөл» а.о., «Бозкөл» ветеринарний пункті А.Мамытов көшесі №11; Zoom конференция: <https://us05web.zoom.us/j/6790674661?pwd=WjdBWdPXlrlhHLY962uEJAjILLBCv60.1&omn=89857818530>

21. 2025 жылдың 28 тамыз күні 12:00 де Қызылорда облысы, Қазалы ауданы, «Жанкожа батыр» а.о., «Арықбалық», Ветеринарний пункті, Өйтеке би көшесі №6; Zoom конференция: <https://us05web.zoom.us/j/6790674661?pwd=WjdBWdPXlrlhHLY962uEJAjILLBCv60.1&omn=83991718088>

Жоғарыда көрсетілген мекенжайларда «Қоршаған ортаны қорғау бөлімі "ШЖҚ" Қазалы аудандық ветеринариялық станциясы" МКК үшін қоршаған ортаға ластаушы заттардың жол берілетін шығарындылары (НҚК) нормативтерінің жобасы» бойынша ашық жиналыс түрінде қоғамдық тыңдаулар өтетіндігін хабарлайды. Географиялық координаттары: 45.564146, 62.208711

Бірінғай экологиялық порталға және жергілікті атқарушы органның ресми интернет-ресурсына сілтеме: [https:// ndbecology.gov.kz/](https://ndbecology.gov.kz/) және жао веб-сайты <https://www.gov.kz/memleket/entities/kyzylorda-tabigat/activities/directions?lang=ru>

Жергілікті атқарушы органның электрондық мекенжайы және пошталық мекенжайы: Қызылорда облысының табиғи ресурстар және табиғат пайдалануды реттеу Басқармасы: prd@korda.gov.kz, Қызылорда қаласы, Бейбарыс сұлтан көшесі, № 1, тел: 8-(7242)-60-53-62.

Барлық ескертулер немесе ұсыныстар бірінғай экологиялық порталында қоғамдық тыңдаулар өткізілетін күнге дейін 3 жұмыс күнінен кешіктірілмейтін мерзімде қабылданады.

Төтенше жағдай немесе шектеу іс-шаралары, оның ішінде карантиндік, әлеуметтік, табиғи және техногендік сипаттағы төтенше жағдайлар енгізілген жағдайда қоғамдық тыңдаулар онлайн режимінде өткізіледі.

Белсенді сілтеме бірінғай экологиялық порталда және <http://tabigat.e-kyzylorda.gov.kz> сайтында беріледі.

Жоспарланған іс-шараның бастамашысы: Қызылорда облысы ветеринария Басқармасының "Қазалы аудандық ветеринариялық станциясы" ШЖҚ МКК БСН 100440010428. Занды мекенжайы: Қызылорда облысы, Қазалы ауданы, Өйтеке би кенті, Счастнов №39.

Жоба құрастырушы: «КАЗИНЖЭКОПРОЕКТ» ЖК, тел: 8-701-112-60-99, e-mail: nastyia_seta@mail.ru.

«Казалинская районная ветеринарная станция» Управления ветеринарии Кызылординской области» в соответствии с требованиями статьи 96 Экологического кодекса Республики Казахстан, сообщается, что

1. 25 августа 2025 года в 10:00 по адресу: Кызылординская область, Казалинский район, поселок Айтеке би, Ветеринарный пункт в поселке «Айтеке би», ул.Счастнова №39; Zoom конференция: <https://us05web.zoom.us/j/6790674661?pwd=WjdBWdPXlrlhHLY962uEJAjILLBCv60.1&omn=88010955346>

2. 25 августа 2025 года в 11:00 по адресу: Кызылординская область, Казалинский район, А.О Мұратбаев, Ветеринарний пункт «Мұратбаев» по ул.Женістің 40 жылдығы №2; Zoom конференция: <https://us06web.zoom.us/j/6790674661?pwd=WjdBWdPXlrlhHLY962uEJAjILLBCv60.1&omn=82257293877>

3. 25 августа 2025 года в 12:00 по адресу: Кызылординская область, Казалинский район, г.Қазалы, Ветеринарний пункт «Қазалы» по ул.Өйтеке би №23; Zoom конференция: <https://us05web.zoom.us/j/6790674661?pwd=WjdBWdPXlrlhHLY962uEJAjILLBCv60.1&omn=87080921350>

4. 25 августа 2025 года в 15:00 по адресу: Кызылординская область, Казалинский район, а.о Ақтан батыр, Ветеринарний пункт «Қоларық» по ул.Б.Момышұлы №15; Zoom конференция: <https://us05web.zoom.us/j/6790674661?pwd=WjdBWdPXlrlhHLY962uEJAjILLBCv60.1&omn=84597788127>

5.25 августа 2025 года в 16:00 по адресу: Кызылординская область, Казалинский район, а.о. Жалантос батыр, Ветеринарний пункт «Қарашенгел» по ул.Т.Елеусізов №14; Zoom конференция: <https://us05web.zoom.us/j/6790674661?pwd=WjdBWdPXlrlhHLY962uEJAjILLBCv60.1&omn=86481489087>

6.25 августа 2025 года в 17:00 по адресу: Кызылординская область, Казалинский район, а.о К.Піримов, Ветеринарний пункт «Кумжиек» по ул.Г.Мұратбаев №54; Zoom конференция: <https://us05web.zoom.us/j/6790674661?pwd=WjdBWdPXlrlhHLY962uEJAjILLBCv60.1&omn=87413884364>

7.26 августа 2025 года в 10:00 по адресу: Кызылординская область, Казалинский район, а.о. Басықара, Ветеринарний пункт «Басықара» по ул.С.Сейфуллин №15; Zoom конференция: <https://us05web.zoom.us/j/6790674661?pwd=WjdBWdPXlrlhHLY962uEJAjILLBCv60.1&omn=81118703067>

8.26 августа 2025 года в 11:00 по адресу: Кызылординская область, Казалинский район, а.о Абай, Ветеринарний пункт «Сарықол» по ул.А.Құнанбаев №9; Zoom конференция: <https://us05web.zoom.us/j/6790674661?pwd=WjdBWdPXlrlhHLY962uEJAjILLBCv60.1&omn=85239432239>

9.26 августа 2025 года в 12:00 по адресу: Кызылординская область, Казалинский район, а.о Каукей, Ветеринарний пункт «Қызылқум» А.Жанибеков көшесі №66; Zoom конференция: <https://us05web.zoom.us/j/6790674661?pwd=WjdBWdPXlrlhHLY962uEJAjILLBCv60.1&omn=87036212866>

10. 26 августа 2025 года в 15:00 по адресу: Кызылординская область, Казалинский район, а.о «Өркендеу», Ветеринарний пункт «Өркендеу» по ул.К.Балтореев №52; Zoom конференция: <https://us05web.zoom.us/j/6790674661?pwd=WjdBWdPXlrlhHLY962uEJAjILLBCv60.1&omn=86394429656>

11.26 августа 2025 года в 16:00 по адресу: Кызылординская область, Казалинский район, а.о «Ақсуат», Ветеринарний пункт «Майлыбас» по ул.Ленин №41а; Zoom конференция: <https://us05web.zoom.us/j/6790674661?pwd=WjdBWdPXlrlhHLY962uEJAjILLBCv60.1&omn=86478405448>

12.26 августа 2025 года в 17:00 по адресу: Кызылординская область, Казалинский район, а.о «Сарбулақ», Ветеринарний пункт «Сарбулақ» по ул. Сарбулақ №5; Zoom конференция: <https://us05web.zoom.us/j/6790674661?pwd=WjdBWdPXlrlhHLY962uEJAjILLBCv60.1&omn=82270854523>

13.27августа 2025 года в 10:00 по адресу: Кызылординская область, Казалинский район, а.о «Шакен», Ветеринарний пункт «Шакен» по ул. Шакен №52; Zoom конференция: <https://us05web.zoom.us/j/6790674661?pwd=WjdBWdPXlrlhHLY962uEJAjILLBCv60.1&omn=81908023883>

14.27 августа 2025 года в 11:00 по адресу: Кызылординская область, Казалинский район, а.о «Бырлық», Ветеринарний пункт «Бырлық» по ул. Жанкожа батыр №33; Zoom конференция: <https://us05web.zoom.us/j/6790674661?pwd=WjdBWdPXlrlhHLY962uEJAjILLBCv60.1&omn=87147698265>

15.27 августа 2025 года в 12:00 по адресу: Кызылординская область, Казалинский район, а.о «Тасарық», Ветеринарний пункт «Тасарық» по ул. Тасарық №20; Zoom конференция: <https://us05web.zoom.us/j/6790674661?pwd=WjdBWdPXlrlhHLY962uEJAjILLBCv60.1&omn=85498076628>

16. 27 августа 2025 года в 15:00 по адресу: Кызылординская область, Казалинский район, а.о «Қожабақы», Ветеринарний пункт «Аранды» по ул. Г.Мұратбаев №15; Zoom конференция: <https://us05web.zoom.us/j/6790674661?pwd=WjdBWdPXlrlhHLY962uEJAjILLBCv60.1&omn=85127264784>

17.27 августа 2025 года в 16:00 по адресу: Кызылординская область, Казалинский район, а.о «Майдақол», Ветеринарний пункт «Ақжона» по ул. Алға №30; Zoom конференция: <https://us05web.zoom.us/j/6790674661?pwd=WjdBWdPXlrlhHLY962uEJAjILLBCv60.1&omn=87245632494>

18.27 августа 2025 года в 17:00 по адресу: Кызылординская область, Казалинский район, а.о «Бекарыстан би», Ветеринарний пункт «Майдақол» по ул. Г.Мұратбаев №22; Zoom конференция: <https://us05web.zoom.us/j/6790674661?pwd=WjdBWdPXlrlhHLY962uEJAjILLBCv60.1&omn=81035555110>

19. 28 августа 2025 года в 10:00 по адресу: Кызылординская область, Казалинский район, а.о «Ү.Түктібаев», Ветеринарний пункт «Алға» по ул. Б.Абдразаков №9; Zoom конференция: <https://us05web.zoom.us/j/6790674661?pwd=WjdBWdPXlrlhHLY962uEJAjILLBCv60.1&omn=82858100251>

20. 28 августа 2025 года в 11:00 по адресу: Кызылординская область, Казалинский район, а.о «Бозкөл», Ветеринарний пункт «Бозкөл» по ул. А.Мамытов №11; Zoom конференция: <https://us05web.zoom.us/j/6790674661?pwd=WjdBWdPXlrlhHLY962uEJAjILLBCv60.1&omn=89857818530>

21.28 августа 2025 года в 12:00 по адресу: Кызылординская область, Казалинский район, а.о «Жанкожа батыр», Ветеринарний пункт «Арықбалық» по ул. Айтеке би №6; Zoom конференция: <https://us05web.zoom.us/j/6790674661?pwd=WjdBWdPXlrlhHLY962uEJAjILLBCv60.1&omn=83991718088>

состоятся общественные слушания в форме открытого собрания по «Проекту нормативов допустимых выбросов (НДВ) загрязняющих веществ в окружающую среду для ГПП на ПВХ «Казалинская районная ветеринарная станция».

Географические координаты: 45.564146, 62.208711

Ссылка на единый экологический портал и официальный интернет-ресурс местного исполнительного органа: [https:// ndbecology.gov.kz/](https://ndbecology.gov.kz/) и сайт МИО <https://www.gov.kz/memleket/entities/kyzylorda-tabigat/activities/directions?lang=ru>

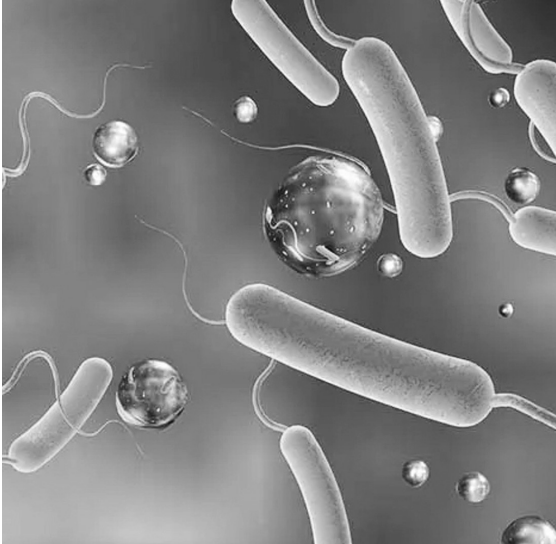
Электронный адрес и почтовый адрес местного исполнительного органа: Управление природных ресурсов и регулирования природопользования Кызылординской области: prd@korda.gov.kz, г.Кызылорда, улица Бейбарыс Султан, № 1, тел: 8-(7242)-60-53-62

Все замечания или предложения принимаются в срок не позднее 3 рабочих дней до даты проведения общественных слушаний на Едином экологическом портале.

ТЫРЫСҚАҚ АУРУЫНАН САҚТАН

Тырысқақ - тырысқақ вибриондары тудыратын аса қауіпті инфекциялар тобына жататын жедел жұқпалы ауру. Тырысқақ сыртқы орта арқылы адамнан адамға беріледі. Жұқпаның берілу механизмі бойынша ішек инфекциясы болып табылады. Жұқтыру механизмі - фекальді-оральді, тырысқақ қоздырғыштарының жетекші берілу жолы - су, сирек жағдайда тұрмыстық-байланыс, тағам.

Тырысқақтың жасырын кезеңі (наукас жұқтырған сәттен бастап аурудың алғашқы белгілері пайда болғанға дейінгі аралық) 1-ден 5 күнге дейін, көбінесе 2-3 күнге созылады.

Тырысқақ вибрионы адам ағзасына зақымдалған тамақ пен суды тұтынған кезде ауыз арқылы енеді. Сондай-ақ, адам тырысқақты науқасқа күтім жасаған кезде қолданған тұрмыстық заттары арқылы жұқтыруы мүмкін. Шыбындар да қоздырғыштың таралуына ықпал етеді. Ластанған су айдындарында шомылған кезде суды жұтып қойған жағдайда жұғуы мүмкін.

Тырысқаққа күдік тудыруға негіз болатын келесі белгілер: қызба (температура - 37°C және одан жоғары), жүрек айну, іш өту, құсу, бас ауруы, сонымен бірге тырысқақтан қолайсыз елдерден әкелінуін ескеру қажет.

Тырысқақтың алдын алу шаралары келесідей:

- жеке гигиена шараларын сақтаңыз: тамақ ішер алдында және әжетханаға барғаннан кейін қолыңызды мұқият жуыңыз;
- қайнатылған немесе бөтелкедегі суды ішіңіз;
- ұйымдастырылған демалысқа рұқсат етілген су айдындарында шомылыңыз, ауызға су кіруіне жол берменіз;
- теңіз өнімдерін шикілей пайдаланбаңыз;
- азық-түлік, жеміс-жидек пен көкөністі рұқсат етілген сауда орындарынан сатып алыңыз;
- жемістер мен көкөністерді қайнатылған немесе бөтелкедегі сумен мұқият жуыңыз.

Тырысқақ ауруының белгілері пайда болған жағдайда (жүрек айну, құсу, сұйық нәжіс, бас ауруы, бас айналуы) дереу дәрігерге жүгіну қажет. Медициналық көмекке ерте жүгіну тырысқақты тиімді емдеуді дер кезінде жүргізуге және қолайсыз нәтиженің алдын алуға мүмкіндік береді. Тырысқақтың алдын алудың негізгі шараларын сақтау арқылы, Сіз осы қауіпті жұқпалы ауруды жұқтырудан сақтана алатыныңызды ұмытпаңыз.

М.ҚАРАТАЕВА,
Қызылорда қалалық
санитариялық-эпидемиологиялық
бақылау Басқармасының бас маманы.

ПОЧЕМУ РЕКИ РАЗВЕТВЛЯЮТСЯ: СПУТНИКИ ПОМОГЛИ РАСКРЫТЬ ЗАГАДКУ

Реки - жизненно важная часть земной экосистемы. Они снабжают нас водой, формируют плодородные долины и поддерживают биологическое разнообразие. Но почему одни реки текут одним извилистым руслом, а другие распадаются на множество рукавов? Ответ на этот вопрос долго оставался неясным.

Исследование географов Калифорнийского университета в Санта-Барбаре пролило свет на эту загадку. Учёные проанализировали спутниковые снимки 84 рек по всему миру за период в 36 лет и пришли к выводу: разветвление русел происходит тогда, когда берега реки размываются быстрее, чем успевает накапливаться осадок на противоположной стороне. Такой дисбаланс приводит к расширению основного русла и его разделению на несколько потоков.

По своей структуре реки делятся на однопоточные и многопоточные. Первые, как правило, проще для изучения и традиционно лучше исследованы. Многопоточные системы - более сложные и нестабильные, и, как отметил автор работы Остин Чедвик, в них эрозия явно опережает процесс осадконакопления.

Для анализа команда использовала не только спутниковые данные, но и метод велосимметрии частиц - технологию, которая позволяет отслеживать движение наночастиц и оценивать изменения береговой линии. Выяснилось, что в однопоточных реках существует относительное равновесие между эрозией и отложением, а в многопоточных системах нарушенный баланс в пользу размывания и становится

причиной фрагментации русла.

Это открытие помогает по-новому взглянуть на формирование речных систем и может быть полезным при управлении водными ресурсами, предотвращении наводнений и восстановлении нарушенных экосистем.

По материалам gismeteo.ru,
фото: © Shutterstock/FOTODOM.

КРУПНЫЙ ЛЕСНОЙ ПИТОМНИК ПЛАНИРУЮТ СОЗДАТЬ В АЛМАТЫ

Алматы готовится к созданию первого крупного лесного питомника - инициативы, направленной на улучшение экологической обстановки и развития системы озеленения, передает корреспондент агентства Kazinform.

В мегаполисе отсутствует специализированная площадка для выращивания саженцев деревьев и кустарников, адаптированных к местным климатическим условиям. Как сообщили в управлении экологии и окружающей среды, это замедляет реализацию озеленительных программ, усложняет замену аварийных и усохших деревьев, а также проведение компенсационных.

Собственный питомник обеспечит устойчивое производство посадочного материала, позволит снизить затраты и ускорить озеленительные работы, а также повысить качество зеленых насаждений в регионе.

- Без собственного питомника город остается в зависимости от сторонних поставщиков. А это - риски: от неподходящего посадочного материала

до высоких затрат, - отметили в управлении.

По результатам исследований, определена новая площадка - участок площадью 150 гектаров с ровным рельефом и подходящей почвой.

Ожидается, что питомник позволит вырастить миллионы саженцев в год, развить инфраструктуру агролесоводства и привлечь частные инвестиции в сферу городской экологии. Также питомник позволит городу выращивать саженцы, устойчивые к климату Алматы, упростить процессы озеленения районов, обеспечив своевременную замену аварийных деревьев и плановую посадку новых насаждений. В перспективе это создаст систему компенсационных посадок.

Ранее сообщалось, что в Алматы создадут единый центр по озеленению города. КГУ «Жасыл Алматы» централизованно займется содержанием скверов, бульваров, пешеходных улиц и малых зеленых зон.

По материалам [K.Абдирайым, inform.kz](https://inform.kz), фото: freerip.

СЫБАЙЛАС ЖЕМҚОРЛЫҚТЫҢ АЛДЫН АЛАЙЫҚ

«Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы» Заң талабының аясында жемқорлыққа қарсы іс-әрекеттер әр салада жүзеге асырылуда. Әсіресе, халық паракорлық дертімен жиі бетпе-бет келеді. Сыбайлас жемқорлықпен күресті жеке қарау мүмкін емес. Сондықтан, кез келген ортада пара беру мен пара алудың жолын кесуде қоғам болып белсенділік танытуымыз қажет.

Мемлекеттік қызметшілердің сыбайлас жемқорлық қылмыстар және осы тұрғыдағы құқық бұзушылықтарға бой алдыруының себебі көп. Оған ең алдымен қызметшілердің білім деңгейінің, әдептілік ұстанымының төмен болуы әсер ететін болса керек. Кей мемлекеттік қызметшілердің құқық бұзушылыққа немқұрайлылық танытуы, кәсіби әдептілігінің жетіспеуі де, жеке басының қамын ойлауы да паракорлықтың деңдеуіне септігін тигізуде.

Сонымен қатар сыбайлас жемқорлықпен пәрменді күресу үшін халықтың құқықтық сауатсыздығын жою, құқықты түсіндіру жұмысының деңгейі мен сапасын арттыру керектігінің маңызы зор. Халық өздерінің құқықтарын, өздеріне қарсы қандай да бір құқыққа қайшы іс-әрекет жасалған жағдайда қандай іс-қимыл қолдану керектігінің нақты жолдарын толық білулері қажет. Конституциялық тәртіпті қорғау, сыбайлас жемқорлықпен күрес аясында тиімді, бірыңғай жалпы мемлекеттік саясат жүргізу, мемлекет пен азаматтардың өмір сүруінің барлық салаларында сыбайлас жемқорлық пен оның көріністері деңгейін төмендету, қоғамның мемлекетке және оның институттарына сенімін нығайту бүгінгі күндегі басты мақсат болып табылады.

Кез-келген өркениетті қоғам үшін сыбайлас жемқорлықпен күрес ең өзекті мәселелердің бірі болып табылады. Сыбайлас жемқорлық мемлекетті ішнен жоюдың бастамасы мен жетістіктерді жоққа шығаратын, ұлттық қауіпсіздікке қауіп-қатер әкелетіндігі күмәнсіз. Сондықтан да Қазақстан Республикасының мемлекеттік саясатының негізгі басымдықтарының бірі болып осы зұлымдықпен күресу болып табылады.

Қазақстан Республикасы 2015 жылғы 18 қарашадағы «Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы» Заңының талаптарын орындау мақсатында ҚР ДСМ СЭБК Қызылорда облыстық санитариялық-эпидемиологиялық бақылау Департаменті (бұдан әрі-Департамент) Жалағаш аудандық санитариялық-эпидемиологиялық бақылау басқармасында (бұдан әрі-Басқарма) сыбайлас жемқорлықтың алдын алу бойынша жұмыстар ұйымдастырылып жүргізіледі. Атап айтатын болсақ, сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл жөніндегі 2025 жылға арналған іс-шаралар жоспарына сәйкес жыл басынан бастап сыбайлас жемқорлықтың алдын алу бойынша құқықтық оқыту және семинарлар өткізіледі.

Басқарманың мемлекеттік қызметшілері арасында сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтарды уақытылы анықтау және жолын кесу үшін заңсыз әрекеттерін жеке және заңды тұлғалардың шағымдары үшін арнайы жәшік орнатылған, сондай-ақ «Сенім» телефоны бар.

Біздің қоғамда сыбайлас жемқорлыққа орын жоқ. Қоғамның барлық күш-жігерін біріктіріп, осы дерттің одан әрі ұшықпауы үшін оны тоқтатудың барлық амалдарын қолдану арқылы ғана бұл құбылысқа тиімді түрде қарсы тұруға болады. Сондықтан сыбайлас жемқорлықпен күресу барлық Қазақстан Республикасы азаматтарының азаматтық борышы деп білу керек.

Г.АЙМБЕТОВА,
Жалағаш аудандық СЭББ басшысы.

СЫБАЙЛАС ЖЕМҚОРЛЫҚТЫҢ АЛДЫН АЛУ- ҚОҒАМ ЖАУАПКЕРШІЛІГІ

Бүгінде сыбайлас жемқорлық - тек мемлекеттің ғана емес, тұтас қоғамның дамуына қауіп төндіретін ең өзекті мәселелердің бірі. Ол әділеттілік пен тең мүмкіндіктер қағидасына қайшы келіп, халықтың билікке деген сенімін азайтады, ел экономикасына зиян келтіреді. Сондықтан бұл дертпен күресу әрбір азаматтың азаматтық борышына айналуы тиіс.

Сыбайлас жемқорлықтың алдын алу - бұл тек жазалау шаралары емес, ең алдымен оның себептерін жоюға бағытталған жүйелі жұмыс. Елімізде осы бағытта бірқатар маңызды заңдар қабылданып, «Ашық үкімет», «Сервистік әкімдік», «Digital Kazakhstan» секілді жобалар жүзеге асырылып жатыр. Бұл бастамалар мемлекеттік қызметтің ашықтығын арттыруға, халық пен билік арасындағы сенімді нығайтуға бағытталған. Осыған байланысты, басқармада сыбайлас жемқорлықтың алдын алу бойынша кешенді іс-шаралар тұрақты түрде өткізіліп келеді. Атап айтқанда, мемлекеттік қызметшілерге арналған құқықтық оқыту сабақтары, адалдық қағидаларын түсіндіру бойынша семинарлар, қызмет барысында туындайтын сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін төмендетуге арналған ішкі бақылау шаралары тұрақты жүргізіледі. Сонымен қатар, халықпен кері байланыс орнату мақсатында ашық қабылдаулар ұйымдастырылады.

Сыбайлас жемқорлықтың алдын алуда ең маңыздысы - алдын алу мәдениетін қалыптастыру. Әрбір қызметкер өз жұмысын адалдықпен, жауапкершілікпен және ашықтықпен орындауға тиіс. Біз өз кезегімізде сыбайлас жемқорлыққа «нөлдік төзімділік» қағидатын ұстанып, барлық қызметімізде әділдік пен заңдылықты басшылыққа аламыз. Сондай-ақ қоғамның белсенділігі мен азаматтық ұстанымы да шешуші рөл атқарады. Сыбайлас жемқорлық фактісін көріп тұрып, үнсіз қалу - сол қылмысқа қатысы бар деген сөз. Әр азамат өзінің құқықтарын біліп, әділетсіздікке бей-жай қарамай, заң шеңберінде әрекет етуі қажет.

Сыбайлас жемқорлықтың алдын алу - ұзақ әрі жүйелі жұмыс. Ол тек құқық қорғау органдарының емес, барша қоғамның ортақ ісіне айналуы керек. Адал қоғам - әділетті мемлекет негізі. Ендеше, еліміздің жарқын болашағы үшін әрқайсымыз өз орнымызда жауапкершілікпен қарап, парасатты ұстаным танытайық.

Ш.АЙДАРОВА,
Жаңақорған аудандық санитариялық-эпидемиологиялық
бақылау Басқармасының басшысы.

СЫБАЙЛАС ЖЕМҚОРЛЫҚ

«Сыбайлас жемқорлық» түсінігі (латынша corruptio) - ақшаға сатып алу және саяси қайраткерлерді, мемлекеттік шенеуніктерді, лауазымдық тұлғаларды сатып алу дегенді білдіреді.

Қазақстан Республикасының заңнамаларына сәйкес, сыбайлас жемқорлық қылмыстарға негізінен лауазымды қылмыстар жатады. Өмір көрсеткендей, қызмет өкілеттігін теріс пайдалану, билікті не қызметтік өкілеттікті асыра пайдалану, пара алу, пара беру, паракорлыққа делдал болу, қызметтік жалғандық жасау, көрінеу жалған сөз жеткізу, сеніп тапсырылған бөтен мүлікті иеленіп алу немесе ысырап ету, көрінеу жалған жауап беру, сарапшының жалған қорытындысы немесе қате аудару, жалған жауап беруге немесе жауап беруден жалтаруға, жалған қорытынды беруге не қате аударуға сатып алу, лауазымды адамдардың сот үкімін, сот шешімін немесе өзге де сот актісін орындамау, осындай қылмыстардың барлығы жемқорлық сыбайластық байланыстарды пайдалану арқылы жасалады.

Сыбайлас жемқорлықпен пәрменді күресу үшін халықтың құқықтық сауатсыздығын жою, құқықты түсіндіру жұмысының деңгейі мен сапасын арттыру керектігінің маңызы зор. Халық өздерінің құқықтарын, өздеріне қарсы қандай да бір құқыққа қайшы іс-әрекет жасалған жағдайда қандай іс-қимыл қолдану керектігінің нақты жолдарын толық білулері қажет.

Сыбайлас жемқорлықпен күрес уақыт өткен сайын күшеюде. Бүгінгі таңда, аталған қоғамдық індеттің алдын алу, жемқорлыққа қарсы мәдениет қалыптастыру қажеттілігі айрықша күн тәртібіне шығып отыр. Себебі, жемқорлық фактілері қарапайым жағдай емес, ол елдің әлеуметтік-экономикалық әлеуетін әлсірететін, қоғамды әділетсіздікке ұшырататын аса қауіпті індет. Сондықтан, паракорлықпен күрестің жылдар бойы жалғасуы заңды құбылыс. Ел мақсаты мемлекеттің сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясатының тиімділігін арттыру, сыбайлас жемқорлықтың кез келген көрінісіне (мүлдем төзбеушілік) ахуалын қалыптастыру арқылы сыбайлас жемқорлыққа қарсы қозғалысқа бүкіл қоғамды тарту болып табылады.

Қоғамның мемлекеттік билік институттарына сенімін арттыру, халықтың құқықтық мәдениетінің деңгейін көтеру де аталған құжаттың басты міндетіне жатқызылған. Өрине, сыбайлас жемқорлықпен күрес қолында оның алдын алу жұмыстарына көбірек мән берген жөн. Ол үшін жемқорлық көріністерінің белен алуына түрткі болатын факторларды анықтап, мейлінше аурудың алдын алған абзал. Сондықтан сыбайлас жемқорлықпен күресу барлық Қазақстан Республикасы азаматтарының азаматтық борышы деп білу керек.

Қ.ОМАРОВА,
Сырдария аудандық СЭББ басшысы.

ЭКОЖАҒАЛЫҚТАР

ЭКОНОВОСТИ

РИС АДАПТИРОВАЛИ
ДЛЯ МКС

Ученые Миланского университета в рамках проекта Moon-Rice вывели сорт риса, который сможет существовать на борту МКС.

• От привычного риса новый вид отличается укороченная длина стеблей (всего 10 см), которая позволяет растению развиваться в стесненных условиях космической станции.

Проект Moon-Rice занимается выведением злака для обеспечения пищей МКС. Сначала ученые сомневались в успехе инициативы, поскольку злаковые культуры обладают длинным стеблем, который мешает выращиванию в космических условиях. Но затем исследователи применили геномный редактор CRISPR/Cas9, который создал множество вариантов риса, среди которых оказался вид с укороченным стеблем.

В настоящее время ученые заняты совершенствованием своей разработки. Изучая гены, влияющие на урожайность, они стараются вывести более устойчивый вид злака, способный развиваться в стесненных условиях МКС.

Специалисты также занимаются исследованием микрогравитации и ее влияния на способность риса извлекать питательные вещества и воду из грунта. Для этого ученые поместили образцы злаковой культуры в аппарат, имитирующий условия на МКС.

Выращивая рис, ученые намерены разработать особый сорт для питания на борту космической станции. Ранее специалисты с аналогичной целью выращивали салат-латук в установке Veggie. На МКС также успешно собрали урожай редиса и китайской капусты.

По материалам greencity.tv, фото: Eko Budi Utomo/Shutterstock/FOTODOM.

НАЙДЕН НОВЫЙ
СПОСОБ ДЛЯ ОЧИСТКИ
ЖИДКОСТЕЙ

Исследователи Университета ИТМО и Физико-технического института имени А.Ф. Иоффе разработали новый пористый материал на основе диоксида кремния. Благодаря высокой удельной площади поверхности и биосовместимости он может применяться для очистки газов и жидкостей от токсичных примесей, а также в качестве платформы для доставки лекарств, сообщили в пресс-службе ИТМО.

- Разработанный нами материал значительно превосходит многие существующие оксидные аналоги и по ряду характеристик сопоставим с графеном. Его удельная площадь поверхности достигает 2,5 тысяч м²/г. Это удалось благодаря жидкостному химическому синтезу: на молекулярном уровне мы смешали органические и неорганические компоненты, а затем бережно удалили органическую часть. В результате получилась ажурная пористая структура с тонкими стенками, - отметил профессор Нового физтеха ИТМО, ведущий научный сотрудник ФТИ Михаил Рыбин.

Материалы с большой удельной площадью поверхности востребованы в очистке газов и жидкостей от ионов тяжелых металлов и токсинов, в катализе, создании суперконденсаторов и сенсоров, а также в медицине для доставки лекарств. Ранее для этих целей часто использовался пористый углерод, обладающий площадью поверхности около 3 тысяч м²/г. Однако он неустойчив к окислению и горению, может быть токсичен и гидрофобен. Более безопасные цеолиты уступают по удельной поверхности.

Новый кремниевый материал лишен этих недостатков. Он биосовместим, не токсичен и экологически безопасен, устойчив к высоким температурам и агрессивным средам, хорошо взаимодействует с водой и способен образовывать стабильные водные суспензии. Кроме того, структура легко поддается модификации под разные задачи.

- Сейчас мы изготовили первые образцы весом около 1 грамма и готовимся масштабировать производство для дальнейших исследований. В ближайшее время материал будет передан коллегам для изучения в прикладных областях - в медицине и системах фильтрации, - сообщили в пресс-службе ИТМО.

Уникальные свойства нового материала открывают перспективы его использования в очистных системах, медицинских технологиях, сенсорах и других высокотехнологичных отраслях.

По материалам pia.eso, фото из открытых источников.

Құрылтайшы -
Қызылорда
облыстық
«Сыр Табиғаты»
занды тұлғалар
Ассоциациясы

Редактор
Акбота Абенова

Газет Қазақстан
Республикасы
инвестициялар және
даму Министрлігі
байланыс,
ақпараттандыру және
Ақпарат Комитетінде
қайта тіркелген.

Тіркеу куәлігі
№15905-Г, 25.03.2016ж.

Жекеленген
авторлардың пікірі
редакция көзқарасын
білдірмейді,
қолжазбалар
қайтарылмайды.
«Сыр Табиғаты»
газетінде жарияланған
мақала көшіріліп
басылса, сілтеме
жасалуы міндетті.

Жарнама және
хабарландыру мәтіні
мен мазмұнына
редакция жауап
бермейді.

Газет редакцияның
компьютер
орталығында теріліп,
беттеліп, «ASU» баспа
үйі» ЖШС сенімгерлік
басқаруындағы
«Сыр медиа» ЖШС
баспаханасында
басылды.
Тел: 8(7242) 40-06-68

Газеттің басылу
сапасына баспахана
жауапты.

Офсеттік басылым.
Көлемі 2 баспа табақ.

Жазылу индексы - 68116

Редакцияның
мекен-жайы:
Қызылорда қаласы,
Қайнарбаев көшесі, №33.
Толық мәлімет алу үшін:
8-777-563-76-92
телефонына хабарласуға
болады.

E-mail: syr.tabigaty@gmail.com

Басылым апта
сайын жарық
көреді

Тапсырылыс
№ 1220

Таралым 500

ТОО «КазЭкосистемс»

(гослицензия 01259 №0042510
от 25.09.2008 г.) представляет
следующие виды услуг в области
охраны окружающей среды:

1. Оказание консультационных услуг
в области охраны окружающей среды

3. Организация в проведении
общественных слушаний

5. Подготовка послепроектного
анализа отчета о возможных
воздействиях

6.1 Разработка проектов нормативов
эмиссий (нормативы допустимых
выбросов, нормативы допустимых
сбросов)

6.3 Составление паспорта опасного
отхода

6.5 Составление проекта плана
мероприятий по охране
окружающей среды

8. Разработка раздела «Охрана
окружающей среды» в составе
проектной документации
при подготовке декларации
для III и IV категории

10. Составление проектов
обоснования санитарно-защитной
зоны (предварительная,
окончательная)

12. Консультация и содействие в
формировании пакета документов
для получения лицензии для
юридических лиц, занимающихся
деятельностью по переработке,
обезвреживанию, утилизации
и (или) уничтожению опасных
отходов.

2. Составление и содействие в подаче
заявления о намеряемой деятельности в
уполномоченный орган
в области ООС

4. Подготовка отчета о возможных
воздействиях при оценке
воздействия на окружающую среду

6. Составление заявления на
получение экологического
разрешения на воздействие,
в том числе:

6.2 Составление программы
управления отходами для I и II
категории

6.4 Разработка программы
производственного экологического
контроля (ПЭК)

7. Составление отчета
производственного экологического
контроля

9. Подготовка и содействие в подаче
декларации о воздействии на
окружающую среду
для III категории

11. Составление квартальных отчетов,
согласно условий экологического
разрешения, статистических отчетов,
налоговых отчетов по форме 870.00.

Наш адрес: г. Кызылорда,
ул. Байтурсынова, 48.
эл.адрес kazecosystems@mail.ru
тел. 8 7242 27 52 99

ПРИБРЕТАЙТЕ ПОДПИСКУ
И ПОЛУЧАЙТЕ СВЕЖИЕ
ВЫПУСКИ ГАЗЕТЫ ПО
ЭЛЕКТРОННОМУ АДРЕСУ

syr.tabigaty@gmail.com
www.syrtabigaty.kz

Наш адрес: г.Кызылорда, ул.Кайнарбаева, 33
+7 777 563 76 92

